

กรมทรัพยากรน้ำ

โครงการค่าใช้จ่ายในการศึกษาแนวทาง หลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไข
ในการจัดทำแผนบริหารจัดการน้ำ สำหรับการขอรับใบอนุญาตใช้น้ำ
ตามพระราชบัญญัติทรัพยากรน้ำ พ.ศ.2561

รายงานผลการศึกษาแนวทาง หลักเกณฑ์
วิธีการและเงื่อนไขในการจัดทำแผนบริหารจัดการน้ำ
สำหรับการขอรับใบอนุญาตใช้น้ำ
ตามพระราชบัญญัติทรัพยากรน้ำ พ.ศ. 2561
สำหรับผู้บริหาร

บริษัท ดีไว พลัส จำกัด

มกราคม 2568

กรมทรัพยากรน้ำ

โครงการค่าใช้จ่ายในการศึกษาแนวทาง หลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไข
ในการจัดทำแผนบริหารจัดการน้ำ สำหรับการขอรับใบอนุญาตใช้น้ำ
ตามพระราชบัญญัติทรัพยากรน้ำ พ.ศ.2561

รายงานผลการศึกษาแนวทาง หลักเกณฑ์
วิธีการและเงื่อนไขในการจัดทำแผนบริหารจัดการน้ำ
สำหรับการขอรับใบอนุญาตใช้น้ำ
ตามพระราชบัญญัติทรัพยากรน้ำ พ.ศ. 2561
สำหรับผู้บริหาร

บริษัท ดีไว พลัส จำกัด

มกราคม 2568

โครงการค่าใช้จ่ายในการศึกษาแนวทาง หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไข
ในการจัดทำแผนบริหารจัดการน้ำ สำหรับการขอรับใบอนุญาตใช้น้ำ
ตามพระราชบัญญัติทรัพยากรน้ำ พ.ศ.2561

สารบัญ

	หน้า
สารบัญ	ก
สารบัญรูป	ข
สารบัญตาราง	ค
1. หลักการและเหตุผล	1
2. วัตถุประสงค์ของโครงการ	1
3. การดำเนินการศึกษา	1
3.1 การดำเนินการรวบรวมข้อมูล	1
3.1.1 การแบ่งประเภทของการใช้น้ำ	2
3.1.2 การขอรับใบอนุญาตการใช้น้ำสำหรับการใช้น้ำประเภทที่สองและประเภทที่สาม	3
3.2 กรอบแนวคิดทางกฎหมายเพื่อการใช้ประโยชน์ทรัพยากรน้ำอย่างเป็นธรรม	7
3.3 การปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่กับความรับผิดชอบตามพระราชบัญญัติความรับผิดชอบของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. 2539	7
3.4 การวิเคราะห์สรุปกรอบแนวทางในการกำหนดหลักเกณฑ์ และแนวทางการพิจารณาแผนการบริหารจัดการน้ำ	7
4. ขั้นตอน และวิธีการพิจารณาแผนการบริหารจัดการน้ำ	8
4.1 ขั้นตอนการจัดทำหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการพิจารณาแผนการบริหารจัดการน้ำ ในมิติต่างๆ	9
4.2 วิธีการพิจารณาแผนการบริหารจัดการน้ำสำหรับผู้ขอใบอนุญาตใช้น้ำประเภทที่สองและสาม	12
5. รายงานการจัดประชุมเพื่อรับฟังความคิดเห็นต่อหลักเกณฑ์ และแนวทางการพิจารณาแผนการบริหารจัดการน้ำจากผู้มีส่วนได้เสีย และการจัดฝึกอบรมและถ่ายทอดองค์ความรู้ให้กับพนักงานเจ้าหน้าที่ที่มีหน้าที่เกี่ยวกับการอนุญาตและควบคุมการใช้ทรัพยากรน้ำสาธารณะของกรมทรัพยากรน้ำ	13
6. สรุปผลการดำเนินงาน และข้อเสนอแนะ	15

สารบัญญรูป

	หน้า	
รูปที่ 4-1	ผังความสอดคล้องตามแบบ ทน.1-ทน.4 กับมาตรา 47 พรบ.ทรัพยากรน้ำ พ.ศ.2561	10
รูปที่ 4-2	ขั้นตอนการจัดทำแผนการบริหารจัดการน้ำเพื่อขอรับใบอนุญาตการใช้น้ำ ประเภทที่สองและประเภทที่สาม	11

สารบัญตาราง

		หน้า
ตารางที่ 3.1-1	สรุปสาระสำคัญตามมาตรา 47 พระราชบัญญัติทรัพยากรน้ำ พ.ศ. 2561 เพื่อ ประกอบการพิจารณาแผนการบริหารจัดการน้ำ	4
ตารางที่ 3.1-2	กรอบระยะเวลาในการดำเนินการตามพระราชบัญญัติทรัพยากรน้ำฯ	5
ตารางที่ 3.1-3	ความสอดคล้องของหลักเกณฑ์ และแผนการบริหารจัดการน้ำ ในประเทศต่าง ๆ ที่ใกล้เคียง กับประเทศ	6
ตารางที่ 3.4-1	สาระสำคัญจากแผนการบริการบริหารจัดการน้ำ ที่แนบท้ายในแบบคำขอ	8
ตารางที่ 4.2-1	เกณฑ์การพิจารณาแผนการบริหารจัดการน้ำ	12
ตารางที่ 5-1	สรุปการจัดประชุมรับฟังความคิดเห็นของประชาชนตลอดการดำเนินงานโครงการ	14
ตารางที่ 6-1	สรุปเกณฑ์การพิจารณาแผนการบริหารจัดการน้ำ	16
ตารางที่ 6-2	สรุปประเด็นและข้อเสนอแนะทั้ง 5 ด้าน	17
ตารางที่ 6-3	ข้อเสนอแนะประเด็นด้านการออกแบบฟอร์มแผนบริหารจัดการน้ำ	18

1. หลักการและเหตุผล

กรมทรัพยากรน้ำมีภารกิจหน้าที่ตามพระราชบัญญัติทรัพยากรน้ำ พ.ศ. 2561 หมวด 4 การจัดสรรน้ำและการใช้น้ำ ประกอบด้วย 1) การออกใบอนุญาตการใช้น้ำประเภทที่สองและประเภทที่สาม ตามหลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขที่กฎกระทรวงกำหนด 2) เรียกเก็บค่าใช้น้ำประเภทที่สองและสาม ตามหลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขที่กฎกระทรวงกำหนด และ 3) การตรวจสอบและควบคุมการใช้น้ำทรัพยากรน้ำ ทั้งนี้ ในมาตรา 47 ได้กำหนดให้ผู้ขอรับใบอนุญาตการใช้น้ำประเภทที่สองและประเภทที่สาม จะต้องยื่นแผนการบริหารจัดการน้ำมาพร้อมกับคำขออนุญาตใช้น้ำเพื่อประกอบการพิจารณาด้วย โดยกฎหมายได้กำหนดรายละเอียดในการจัดทำแผนการบริหารจัดการน้ำดังกล่าว อย่างน้อยจะต้องมีรายการประกอบด้วย 1) วัตถุประสงค์ของการใช้น้ำและแหล่งน้ำที่จะใช้ 2) ปริมาณการปริมาณน้ำที่จะใช้หรือกักเก็บไว้เพื่อใช้ 3) สถานที่กักเก็บน้ำ 4) วิธีการใช้น้ำ 5) แผนจัดการน้ำที่กักเก็บไว้เมื่อเกิดภาวะน้ำแล้ง 6) แผนจัดการน้ำที่กักเก็บไว้เมื่อเกิดภาวะน้ำท่วม และ 7) วิธีการบำรุงรักษา พันธุ์ และอนุรักษ์ทรัพยากรน้ำสาธาณณะนั้น

เนื่องจากในแต่ละพื้นที่มีผู้ใช้น้ำที่ประกอบธุรกิจหรือการดำเนินกิจการที่แตกต่างกัน ทำให้รูปแบบการใช้น้ำในการดำเนินธุรกิจหรือกิจการ แหล่งน้ำที่ต้องการใช้ ปริมาณน้ำที่ต้องการใช้หรือกักเก็บไว้เพื่อใช้ และปัจจัยด้านอื่น ๆ ตามที่ระบุไว้ในแผนการบริหารจัดการน้ำแตกต่างกันตามไปด้วย ดังนั้น กรมทรัพยากรน้ำจึงมีความจำเป็นที่จะต้องดำเนินการโครงการจ้างที่ปรึกษาเพื่อศึกษาจัดทำหลักเกณฑ์และแนวทางการพิจารณา แผนการบริหารจัดการน้ำ สำหรับการขอรับใบอนุญาตใช้น้ำตามพระราชบัญญัติทรัพยากรน้ำ พ.ศ. 2561 เพื่อเป็นเครื่องมือสำหรับการพิจารณาอนุญาตการใช้น้ำของผู้ขออนุญาตใช้น้ำประเภทที่สองและประเภทที่สาม ตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติทรัพยากรน้ำ พ.ศ. 2561 หมวด 4 การจัดสรรน้ำและการใช้น้ำ

2. วัตถุประสงค์ของโครงการ

1) เพื่อจัดทำหลักเกณฑ์และแนวทางการพิจารณาแผนการบริหารจัดการน้ำของผู้ขออนุญาตใช้น้ำประเภทที่สองและประเภทที่สาม ที่ต้องการขอรับใบอนุญาตใช้น้ำที่มีความเหมาะสมในแต่ละลักษณะหรือกิจกรรมการใช้น้ำ สำหรับเป็นเครื่องมือและกลไกในการดำเนินงานด้านการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำสาธาณณะที่ไม่ใช่ น้ำ จากทางน้ำชลประทานตามกฎหมายว่าด้วยการชลประทาน และไม่ใช้น้ำบาดาลตามกฎหมายว่าด้วยน้ำบาดาล

2) เพื่อจัดทำคู่มือการปฏิบัติงานการพิจารณาแผนการบริหารจัดการน้ำของผู้ขออนุญาตใช้น้ำประเภทที่สองและประเภทที่สามที่มีมาตรฐานได้รับการยอมรับจากทุกภาคส่วน และใช้เป็นแนวทางการปฏิบัติงานของพนักงานเจ้าหน้าที่ผู้มีหน้าที่เกี่ยวกับการอนุญาตและควบคุมการใช้น้ำทรัพยากรน้ำสาธาณณะของกรมทรัพยากรน้ำและหน่วยงานภายนอก

3) เพื่อจัดทำคู่มือประชาชนในการจัดทำแผนการบริหารจัดการน้ำสำหรับผู้ใช้น้ำที่เข้าข่ายต้องขอรับใบอนุญาตใช้น้ำประเภทที่สองและประเภทที่สาม

3. การดำเนินการศึกษา

3.1 การดำเนินการรวบรวมข้อมูล

การรวบรวมข้อมูล เอกสาร และบทความวิจัยที่เกี่ยวข้องกับแผนการบริหารจัดการน้ำตามมาตรา 47 แห่งพระราชบัญญัติทรัพยากรน้ำ พ.ศ. 2561 และแบบคำขอรับใบอนุญาตการใช้น้ำประเภทที่สองและประเภทที่สาม เพื่อวิเคราะห์และสรุปสาระสำคัญและความสอดคล้องของข้อมูล โดยการรวบรวมการดำเนินงานจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น กรมทรัพยากรน้ำ กรมชลประทาน กรมทรัพยากรน้ำบาดาล และสำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ ซึ่งจะช่วยเสริมสร้างการบริหารจัดการน้ำที่มีประสิทธิภาพและสอดคล้องตามกฎหมาย

3.1.1 การแบ่งประเภทของการใช้น้ำ

ภายใต้พระราชบัญญัติทรัพยากรน้ำหมวด 4¹ นี้ ปรากฏความในมาตรา 41 ให้มีการแบ่งประเภทของการใช้ทรัพยากรน้ำสาธารณะออกเป็น 3 ประเภท รูปแบบการใช้น้ำทั้งสามประเภทดังกล่าวข้างต้นมีลักษณะที่แตกต่างกันไม่ว่าจะเป็นรูปแบบการใช้น้ำส่วนบุคคล รูปแบบการใช้น้ำในทางธุรกิจหรือกิจการต่าง ๆ แหล่งน้ำที่ต้องการใช้ ปริมาณของน้ำที่ต้องการใช้ หรือกักเก็บไว้เพื่อใช้และปัจจัยด้านอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องเหล่านี้เป็นที่มาของการกำหนดให้ต้องมีการขอรับใบอนุญาตการใช้น้ำ โดยการใช้น้ำประเภทที่หนึ่ง ไม่ต้องขอรับใบอนุญาตการใช้น้ำและไม่ต้องชำระค่าใช้น้ำตามความในมาตรา 42 แต่ในส่วนของการใช้น้ำในประเภทที่สองและประเภทที่สามนั้น ถูกกำหนดให้ต้องมีการขอใบอนุญาตการใช้น้ำและมีการเรียกเก็บค่าใช้น้ำภายใต้การตรวจสอบควบคุมของกรมทรัพยากรน้ำ

การใช้ทรัพยากรน้ำสาธารณะประเภทที่หนึ่ง ประกอบด้วย²

- (1) การใช้เพื่อดำรงชีพ การอุปโภคบริโภคในครัวเรือน
- (2) การใช้เพื่อการเกษตรหรือการเลี้ยงสัตว์เพื่อยังชีพ
- (3) การใช้เพื่อการอุตสาหกรรมในครัวเรือน
- (4) การใช้เพื่อการรักษาระบบนิเวศ
- (5) การใช้เพื่อการรักษาจารีตประเพณี
- (6) การใช้เพื่อการบรรเทาสาธารณภัย
- (7) การใช้เพื่อการคมนาคม
- (8) การใช้น้ำในปริมาณเล็กน้อย

นอกจากนี้ การใช้น้ำบาดาลในอัตราไม่เกินสองพันลูกบาศก์เมตรต่อวันต่อบ่อ ให้ถือว่าเป็นการใช้น้ำประเภทหนึ่งด้วยเช่นเดียวกัน

การใช้ทรัพยากรน้ำสาธารณะประเภทที่สอง³ ประกอบด้วยการใช้น้ำในลักษณะหนึ่งลักษณะใดหรือหลายลักษณะรวมกัน ซึ่งมีอัตราการใช้น้ำบาดาลเกินสองพันลูกบาศก์เมตรต่อวันต่อบ่อ แต่ไม่เกินสามพันสองร้อยลูกบาศก์เมตรต่อวันต่อบ่อ หรือมีอัตราการใช้ทรัพยากรน้ำสาธารณะที่ไม่ใช้น้ำบาดาลไม่เกินสามหมื่นลูกบาศก์เมตรต่อวัน ดังต่อไปนี้ถือเป็นการใช้น้ำทรัพยากรน้ำประเภทที่สอง

(1) การใช้เพื่อการอุตสาหกรรม ได้แก่ การใช้ทรัพยากรน้ำสาธารณะในกิจการโรงงานจำพวกที่สอง และโรงงานจำพวกที่สามตามกฎหมายว่าด้วยโรงงาน การสำรวจแร่และการทำเหมืองตามกฎหมายว่าด้วยแร่ การขุดเจาะปิโตรเลียมดิบและก๊าซธรรมชาติตามกฎหมายว่าด้วยปิโตรเลียม

(2) การใช้เพื่อการอุตสาหกรรมท่องเที่ยว ได้แก่ การใช้ทรัพยากรน้ำสาธารณะในกิจการโรงแรม ตามกฎหมายว่าด้วยโรงแรม สนามกอล์ฟ หรือกิจการต่อเนื่องอื่น ตลอดจนการใช้น้ำเพื่อการบริหารจัดการหรือปรับปรุงทัศนียภาพของแหล่งท่องเที่ยว

(3) การใช้เพื่อการผลิตไฟฟ้า ได้แก่ การใช้ทรัพยากรน้ำสาธารณะในกระบวนการผลิตไฟฟ้า เพื่อเปลี่ยนพลังงานรูปแบบหนึ่งรูปแบบใดจากแหล่งพลังงานให้เป็นพลังงานไฟฟ้าตามกฎหมายว่าด้วยการประกอบกิจการพลังงาน ไม่ว่าจะทำให้น้ำมีปริมาณเปลี่ยนไปหรือไม่ก็ตาม และไม่ว่าจะดำเนินการโดยหน่วยงานของรัฐหรือเอกชนก็ตาม

(4) การใช้เพื่อการประปา ได้แก่ การนำทรัพยากรน้ำสาธารณะมาใช้เป็นน้ำดิบในกระบวนการผลิตน้ำประปา โดยการทำน้ำให้สะอาดหรือปรับปรุงคุณภาพน้ำดิบโดยวิธีการส่งผ่านด้วยเส้นท่อ ไม่ว่าจะเป็นการดำเนินการโดยหน่วยงานของรัฐหรือเอกชน

¹ พระราชบัญญัติทรัพยากรน้ำ พ.ศ. 2561 หมวด 4

² กฎกระทรวงกำหนดลักษณะการใช้น้ำแต่ละประเภท พ.ศ. 2567 ข้อ 1

³ กฎกระทรวงกำหนดลักษณะการใช้น้ำแต่ละประเภท พ.ศ. 2567 ข้อ 2

(5) การใช้น้ำเพื่อกิจการอื่น ได้แก่ การใช้น้ำของนิคมอุตสาหกรรม เขตเศรษฐกิจพิเศษ หรือพื้นที่อื่นในลักษณะเดียวกัน หรือการใช้น้ำบาดาลในอัตราเกินสองพันลูกบาศก์เมตรต่อวันต่อบ่อ แต่ไม่เกินสามพันสองร้อยลูกบาศก์เมตรต่อวันต่อบ่อ เพื่อการอื่นที่ไม่มีลักษณะตาม (1) (2) (3) หรือ (4)

การใช้ทรัพยากรน้ำสาธารณะประเภทที่สาม⁴ ประกอบด้วย การใช้น้ำในลักษณะดังต่อไปนี้

- (1) การใช้น้ำในปริมาณมาก ดังนี้
 - (ก) การใช้ทรัพยากรน้ำสาธารณะที่ไม่ใช้น้ำบาดาลเกินสามหมื่นลูกบาศก์เมตรต่อวัน
 - (ข) การใช้น้ำบาดาลเกินสามพันสองร้อยลูกบาศก์เมตรต่อวันต่อบ่อ
- (2) การใช้น้ำที่อาจส่งผลให้สมดุลของทรัพยากรน้ำสาธารณะเปลี่ยนแปลงไปจนส่งผลกระทบต่อการบริหารจัดการน้ำ คุณภาพของทรัพยากรน้ำสาธารณะนั้น ระบบนิเวศ หรือลุ่มน้ำอื่นที่เกี่ยวข้อง หรือครอบคลุมพื้นที่อย่างกว้างขวาง

3.1.2 การขอรับใบอนุญาตการใช้น้ำสำหรับการใช้น้ำประเภทที่สองและประเภทที่สาม

สำหรับการใช้น้ำประเภทที่สองและประเภทที่สาม กฎหมายได้กำหนดรายละเอียดการขอรับใบอนุญาตโดยผู้ขอรับใบอนุญาตต้องดำเนินการยื่นแผนการบริหารจัดการน้ำมาพร้อมกับแบบคำขอรับใบอนุญาตการใช้น้ำตามความในมาตรา 47 วรรคหนึ่ง โดยแผนการบริหารจัดการน้ำดังกล่าวอย่างน้อยจะต้องมีรายละเอียดประกอบด้วย

- 1) วัตถุประสงค์ของการใช้น้ำและแหล่งน้ำที่จะใช้
- 2) ปริมาณการปริมาณน้ำที่จะใช้หรือกักเก็บไว้เพื่อใช้
- 3) สถานที่กักเก็บน้ำ
- 4) วิธีการใช้น้ำ
- 5) แผนจัดการน้ำที่กักเก็บไว้เมื่อเกิดภาวะน้ำแล้ง
- 6) แผนจัดการน้ำที่กักเก็บไว้เมื่อเกิดภาวะน้ำท่วม
- 7) วิธีการบำรุงรักษา พื้นฟู และอนุรักษ์ทรัพยากรน้ำสาธารณะนั้น

ในการยื่นคำขอรับใบอนุญาตการใช้น้ำประเภทที่สองหรือประเภทที่สามตามมาตรา 47 วรรคหนึ่ง ผู้ขอจะต้องยื่นแผนการบริหารจัดการน้ำประกอบคำขอด้วย โดยเป็นไปตามประกาศกรมทรัพยากรน้ำ เรื่องแบบคำขอรับใบอนุญาตการใช้น้ำประเภทที่สองและประเภทที่สาม และแผนการบริหารจัดการน้ำ พ.ศ. 2567 ซึ่งประกาศนี้แบ่งประเภทคำขอออกเป็น 4 รูปแบบ ได้แก่

- (1) คำขอใบอนุญาตการใช้น้ำประเภทที่สองสำหรับบุคคลธรรมดา (แบบ ทน. 1)
- (2) คำขอใบอนุญาตการใช้น้ำประเภทที่สองสำหรับนิติบุคคลหรือหน่วยงานของรัฐ (แบบ ทน. 2)
- (3) คำขอใบอนุญาตการใช้น้ำประเภทที่สามสำหรับบุคคลธรรมดา (แบบ ทน. 3)
- (4) คำขอใบอนุญาตการใช้น้ำประเภทที่สามสำหรับนิติบุคคลหรือหน่วยงานของรัฐ (แบบ ทน. 4)

ผู้ขอรับใบอนุญาตต้องให้ข้อมูลที่ถูกต้องครบถ้วนเพื่อใช้ในการพิจารณาอนุญาต โดยต้องคำนึงถึงข้อกำหนดต่าง ๆ สำหรับแต่ละรายการข้อมูล ดังแสดงในตารางที่ 3.1-1

⁴ กฎกระทรวงกำหนดลักษณะการใช้น้ำแต่ละประเภท พ.ศ. 2567 ข้อ 3

ตารางที่ 3.1-1 สรุปสาระสำคัญตามมาตรา 47 พระราชบัญญัติทรัพยากรน้ำ พ.ศ. 2561 เพื่อประกอบการพิจารณา
แผนการบริหารจัดการน้ำ

หัวข้อ	รายละเอียด
1) วัตถุประสงค์ของการใช้น้ำ และแหล่งน้ำที่จะใช้	ระบุวัตถุประสงค์การใช้น้ำให้สอดคล้องกับลำดับความสำคัญที่ กนช. กำหนด เช่น อุปโภคบริโภค การเกษตรกรรม หรืออุตสาหกรรม พร้อมระบุ แหล่งน้ำและแผนที่เส้นทางเข้าถึงเพื่อพิจารณาผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อม ระบบนิเวศ และสมดุลน้ำ
2) การประมาณการปริมาณน้ำที่จะใช้ หรือกักเก็บไว้เพื่อใช้	ระบุลักษณะการใช้น้ำ เช่น น้ำผิวดิน น้ำใต้ดิน หรือกักเก็บ พร้อมประมาณ การปริมาณน้ำที่ใช้ในปัจจุบันและอนาคต เพื่อรองรับการใช้น้ำในระยะยาว และลดปัญหาแก้ไขใบอนุญาตในอนาคต
3) สถานที่กักเก็บน้ำ	ระบุสถานที่กักเก็บน้ำ เช่น ความจุสูงสุด ปริมาณน้ำปกติ วิธีการนำน้ำเข้า - ออก ระบบบำบัดและความปลอดภัย พร้อมเอกสารหลักฐาน เช่น ภาพถ่าย เพื่อประกอบการพิจารณา
4) วิธีการใช้น้ำ	ระบุรูปแบบการใช้น้ำในกิจกรรมของตน วิธีการส่งน้ำจากแหล่งน้ำไปยัง สถานที่ใช้น้ำ พร้อมแผนผัง เพื่อพิจารณาผลกระทบต่อสมดุลน้ำและ สิ่งแวดล้อม
5) แผนจัดการน้ำที่กักเก็บไว้ เมื่อเกิดภาวะช่วงน้ำแล้ง	จัดทำแผนการบริหารจัดการน้ำในภาวะแล้ง เช่น ปริมาณน้ำที่กักเก็บ แผน สำรอง และมาตรการลดผลกระทบ พร้อมพิจารณาค่าส่งเขตนน้ำแล้งและ มาตรการบังคับใช้ เช่น การแบ่งปันน้ำ
6) แผนจัดการน้ำที่กักเก็บไว้ เมื่อเกิดภาวะช่วงน้ำท่วม	วางแผนกักเก็บน้ำในฤดูน้ำหลากและกรณีฉุกเฉิน พร้อมมาตรการความ ปลอดภัย เช่น การตรวจสอบโครงสร้าง ระบบเตือนภัย และป้องกันน้ำ ปนเปื้อนลงสู่แหล่งน้ำธรรมชาติ เพื่อป้องกันผลกระทบต่อระบบนิเวศ
7) การบำรุงรักษาและอนุรักษ์น้ำ	ระบุวิธีการบำรุงรักษา พื้นฟู และอนุรักษ์ทรัพยากรน้ำ รวมถึงวิธีการบำบัด น้ำปนเปื้อนก่อนปล่อยกลับสู่ธรรมชาติ หากต้องจัดทำรายงานผลกระทบ สิ่งแวดล้อม ให้แนบรายงานประกอบแผนบริหารจัดการน้ำด้วย

หลักเกณฑ์การพิจารณาใบอนุญาตของใช้น้ำประเภทที่สองและสาม

การพิจารณาอนุญาตการใช้น้ำประเภทที่สองและประเภทที่สาม ตามกฎกระทรวงการอนุญาตการใช้น้ำประเภทที่สองและประเภทที่สาม พ.ศ. 2567 ผู้ขอรับใบอนุญาตต้องยื่นคำขอพร้อมแผนการบริหารจัดการน้ำและเอกสารหลักฐานที่กำหนดให้กับอธิบดีกรมทรัพยากรน้ำ โดยเมื่อได้รับคำขอแล้ว ผู้รับคำขอต้องออกไปรับและตรวจสอบความถูกต้อง หากคำขอไม่ครบถ้วนหรือเอกสารไม่ถูกต้อง เจ้าหน้าที่จะแจ้งให้แก้ไขหรือส่งเอกสารเพิ่มเติมภายในระยะเวลาที่กำหนด หากไม่ดำเนินการภายในเวลาที่กำหนด คำขอจะถือว่าเป็นโมฆะ และอธิบดีจะแจ้งเป็นหนังสือให้ทราบ แต่หากคำขอและเอกสารครบถ้วน อธิบดีจะรับคำขอไว้พิจารณาต่อไป สรุปกรอบระยะเวลาในการดำเนินการตามพระราชบัญญัติทรัพยากรน้ำฯ ดังแสดงในตารางที่ 3.1-2 และสรุปความสอดคล้องของหลักเกณฑ์และแผนการบริหารจัดการน้ำ ในประเทศต่าง ๆ ที่ใกล้เคียงกับประเทศไทย ในตารางที่ 3.1-3

ตารางที่ 3.1-2 กรอบระยะเวลาในการดำเนินการตามพระราชบัญญัติทรัพยากรน้ำฯ

การดำเนินการ	ระยะเวลาที่กำหนด
1. การแจ้งผลการพิจารณาคำขอรับใบอนุญาต	ภายใน 30 วัน นับแต่วันที่ได้รับคำขอฯ พร้อมแผนการบริหารจัดการน้ำครบถ้วน
2. การแจ้งเปลี่ยนแปลงการใช้ทรัพยากรน้ำสาธารณะ	กรณีเปลี่ยนแปลงภายใต้การใช้น้ำประเภทเดียวกัน ให้แจ้งภายใน 30 วัน นับแต่วันที่ได้ทำการเปลี่ยนแปลง กรณีเปลี่ยนแปลงการใช้น้ำเป็นคนละประเภทกับที่เคยขอ ให้ดำเนินการขอรับใบอนุญาตใหม่
3. การขอต่ออายุใบอนุญาตฯ	ยื่นต่ออธิบดีล่วงหน้าไม่เกิน 90 วัน ก่อนใบอนุญาตฯ เดิมจะสิ้นอายุ
4. ยื่นเอกสารทุกอย่างครบถ้วนแล้ว แต่ยังไม่มีความคืบหน้าต่อใบอนุญาตจากอธิบดีฯ	ยังสามารถใช้น้ำต่อไปได้ จนกว่าอธิบดีจะมีคำสั่ง ไม่อนุญาตให้ใช้น้ำอีกต่อไป
5. การโอนใบอนุญาตฯ ให้บุคคลอื่น	ยื่นต่ออธิบดี ระบุวัตถุประสงค์ และเอกสารประกอบ
6. การโอนกิจการของผู้รับใบอนุญาตใช้น้ำ	ขอรับโอนใบอนุญาตภายใน 90 วันนับแต่วันที่มีการโอน
7. การเลิกกิจการโดยไม่ได้มีการโอนใบอนุญาตให้แก่ผู้ใด	หากไม่โอนใบอนุญาตภายใน 90 วัน นับตั้งแต่วันที่เลิกกิจการหรือวันที่ชำระบัญชีแล้วเสร็จ ถือว่าใบอนุญาตฉบับดังกล่าวเป็นอันสิ้นสุดลง
8. ใบอนุญาตฯ สูญหาย ถูกทำลาย หรือชำรุด	ต้องออกไปแทนฯภายใน 15 วัน นับจากวันที่ได้รับคำขอฯ

ตารางที่ 3.1-3 ความสอดคล้องของหลักเกณฑ์ และแผนการบริหารจัดการน้ำ ในประเทศต่าง ๆ ที่ใกล้เคียงกับประเทศไทย

กรณีศึกษาประเทศ	หลักเกณฑ์ และการออกใบอนุญาต	แผนการบริหารจัดการน้ำ
เนเธอร์แลนด์	ออกใบอนุญาตโดยรัฐบาล โดยรัฐมีหน้าที่จัดสรรน้ำให้แก่ประชาชนอย่างเท่าเทียม และต้องเข้าโปรแกรมการใช้น้ำในกรณีที่มีน้ำมากเกินไปในปริมาณมากเพื่อรักษาความสมดุลของระบบนิเวศ โดยที่หน่วยงานท้องถิ่นมีหน้าที่ออกใบอนุญาตตามหลักเกณฑ์ของกฎหมาย	ดำเนินการโดยหน่วยงานท้องถิ่นผ่านหน่วยงานเฉพาะด้าน เช่น Water Boards ซึ่งมีหน้าที่ควบคุมดูแลการจัดการน้ำในพื้นที่ของตนเอง
แอฟริกาใต้	ออกใบอนุญาตโดยรัฐบาล มีแนวคิดในการบริหารจัดการน้ำที่คำนึงถึงสิทธิในการเข้าถึงและใช้ประโยชน์ทรัพยากรน้ำของประชาชน มีการออกใบอนุญาตและให้อำนาจหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการควบคุมการใช้น้ำเพื่อไม่ให้ส่งผลกระทบต่อระบบนิเวศ โดยที่หน่วยงานผู้จำหน่ายจากส่วนกลางเป็นผู้พิจารณาออกใบอนุญาต และก่อนออกใบอนุญาตจะต้องผ่านการรับฟังความคิดเห็นจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย	ไม่มีการจัดทำแผนการบริหารจัดการน้ำ
ออสเตรเลีย	ออกใบอนุญาตโดยรัฐบาล โดยเมื่อหลายปีที่ผ่านมาปริมาณน้ำที่ใช้ แผนการใช้น้ำวิธีการใช้น้ำ และแผนการบริหารจัดการน้ำ ทำให้รัฐบาลสามารถคำนวณสมดุลน้ำในการบริหารจัดการได้	- การประเมินคุณภาพน้ำและทรัพยากรน้ำ: ทั้งสองกฎหมายมีการกำหนดเป้าหมายในการรักษาคุณภาพน้ำ โดยการประเมินตัวชี้วัดต่าง ๆ เช่น การลดมลพิษ การควบคุมการใช้น้ำ และการป้องกันปัญหาน้ำท่วมและน้ำแล้ง - การปรับปรุงแผน: ทั้งสองกฎหมายเปิดโอกาสให้มีการปรับปรุงแผนเมื่อพบว่าการดำเนินการไม่เป็นไปตามเป้าหมาย ซึ่งในกรณีของประเทศไทย มาตรา 47 ระบุให้มีการทบทวนและปรับปรุงแผนบริหารจัดการน้ำเพื่อตอบสนองต่อสภาพการใช้น้ำที่เปลี่ยนแปลงไป
อังกฤษ	ออกใบอนุญาตโดยรัฐบาล ต้องมีรายละเอียดการขอใช้น้ำ และแผนพื้นที่ประกอบ วัตถุประสงค์การใช้น้ำ พื้นที่ใช้น้ำ ปริมาณการใช้น้ำ และต้องเสนอวิธีการเก็บกักน้ำ	- แผนต้องมีการประเมินความเสี่ยง เช่น กภัยแล้ง และเตรียมความยืดหยุ่นต่อเหตุการณ์สภาพอากาศสุดขั้ว เช่น ภัยแล้งในปี 2040 บริษัทน้ำควรมีความเสี่ยงภัยแล้งที่มีความน่าเชื่อถือกลับ 1 ใน 500 ปี - แผนต้องมีการคาดการณ์ความต้องการการใช้น้ำใน 20-30 ปีข้างหน้า และต้องแสดงให้เห็นถึงวิธีการจัดการอุปทานและอุปสงค์ เพื่อป้องกันปัญหาการขาดแคลนน้ำ
ญี่ปุ่น	มีการดำเนินการในการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำที่ดำเนินการโดยหน่วยงานรัฐหลายหน่วยงานประสานงานซึ่งกันและกัน โดยทรัพยากรน้ำเป็นสมบัติสาธารณะของประชาชนชาวญี่ปุ่นไม่ใช่สิทธิของเอกชน ดังนั้น การใช้ประโยชน์ การจัดสรร และการควบคุมจะต้องดำเนินการโดยรัฐบาล	ไม่มีการจัดทำแผนการบริหารจัดการน้ำ
บราซิล	กฎหมายนี้มีหลักการสำคัญที่คล้ายคลึงกับแนวทางการจัดการน้ำในประเทศไทย โดยแผนบริหารจัดการน้ำจัดทำโดยหน่วยงานกลางของรัฐบาล	กฎหมายของบราซิลเน้นให้การบริหารจัดการน้ำต้องคำนึงถึงการรักษทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อม
สหรัฐอเมริกา	- การจัดการน้ำมักจะทำในระดับลุ่มน้ำโดยเน้นความร่วมมือระหว่างหน่วยงานต่าง ๆ ทั้งในระดับรัฐและระดับรัฐบาลกลาง - การจัดการน้ำมีความยืดหยุ่น: ในหลายรัฐ ระบบการขออนุญาตใช้น้ำมีความยืดหยุ่นและใช้หลักผู้ที่ได้รับอนุญาตใช้แหล่งน้ำก่อนมีสิทธิในการใช้น้ำมากกว่าผู้ที่มาขออนุญาตทีหลัง ระบบนี้มักพบในรัฐทางตะวันตกของสหรัฐฯ ที่มีทรัพยากรน้ำจำกัด	- แผนการบริหารจัดการน้ำสำหรับขออนุญาตใช้น้ำ: อ้างอิงตามกฎหมาย สิ่งแวดล้อม กำหนดให้การจัดการน้ำต้องป้องกันผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม ซึ่งกำหนดโดยรัฐบาลของรัฐนั้นๆ

3.2 กรอบแนวคิดทางกฎหมายเพื่อการใช้ประโยชน์ทรัพยากรน้ำอย่างเป็นธรรม

การใช้ทรัพยากรน้ำอย่างเป็นธรรมเป็นเรื่องสำคัญที่ต้องพิจารณาบนพื้นฐานของหลักการวิชาการและแนวคิดทางกฎหมาย โดยมีการวิเคราะห์ในมิติต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง ทั้งในระดับประเทศและระหว่างประเทศ เพื่อให้เกิดความสมดุลระหว่างการพัฒนาและการรักษาสิ่งแวดล้อม

(1) **แนวคิดด้านสิ่งแวดล้อม** ทรัพยากรน้ำถือเป็นหนึ่งในทรัพยากรธรรมชาติที่มีความสำคัญต่อการดำรงชีวิต แนวคิดด้านสิ่งแวดล้อมเห็นว่าทรัพยากรธรรมชาติเป็นสมบัติร่วมของมนุษยชาติที่ทุกคนต้องมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ การเปลี่ยนแปลงของสภาพแวดล้อมจากกิจกรรมมนุษย์ เช่น มลพิษทางน้ำและการใช้น้ำเกินขีดจำกัด เป็นประเด็นที่ส่งผลกระทบต่อคุณภาพชีวิต การรักษาสสมดุลของทรัพยากรน้ำจึงเป็นหน้าที่ร่วมกันของทุกฝ่าย เพื่อให้สามารถใช้ประโยชน์ได้อย่างยั่งยืนทั้งในปัจจุบันและอนาคต

(2) สิทธิประชาชนในการมีส่วนร่วม

รัฐธรรมนูญไทยให้ความสำคัญกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในเรื่องทรัพยากรธรรมชาติ โดยรับรองสิทธิขั้นพื้นฐานที่ประชาชนสามารถเข้าถึงทรัพยากรน้ำที่สะอาดและปราศจากมลพิษ รวมถึงการมีส่วนร่วมในการกำหนดแผนการจัดการทรัพยากรน้ำก่อนการดำเนินโครงการต่าง ๆ สิทธินี้ช่วยส่งเสริมการกระจายทรัพยากรอย่างเท่าเทียม และสร้างโอกาสให้ประชาชนมีบทบาทในการเฝ้าระวังผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม

(3) กรอบกฎหมายระหว่างประเทศ

การจัดการทรัพยากรน้ำยังอยู่ภายใต้กรอบกฎหมายระหว่างประเทศ ซึ่งกำหนดหลักการที่สำคัญ เช่น หลัก Due Diligence และ Good Neighborliness หลักเหล่านี้เน้นว่ารัฐมีสิทธิใช้น้ำภายใต้อธิปไตยของตน แต่ต้องไม่ส่งผลกระทบต่อรัฐเพื่อนบ้าน ตัวอย่างที่สำคัญคือคดี Trail Smelter Arbitration ซึ่งเกี่ยวข้องกับการระบายมลพิษทางอากาศจากกิจการในแคนาดาที่ส่งผลกระทบต่อสหรัฐฯ ศาลระหว่างประเทศตัดสินให้รัฐผู้ก่อมลพิษต้องรับผิดชอบทั้งในด้านการชดเชยและการป้องกันผลกระทบในอนาคต

การใช้ทรัพยากรน้ำอย่างเป็นธรรมต้องดำเนินการโดยคำนึงถึงสิทธิ ความรับผิดชอบ และความร่วมมือของทุกฝ่าย แนวคิดด้านสิ่งแวดล้อม สิทธิของประชาชน และกรอบกฎหมายระหว่างประเทศ เป็นหัวใจสำคัญในการสร้างสมดุลระหว่างการใช้น้ำและการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติอย่างยั่งยืน ทั้งนี้ เพื่อประโยชน์ของทั้งมนุษยชาติและสิ่งแวดล้อมในระยะยาว

3.3 การปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่กับความรับผิดชอบตามพระราชบัญญัติความรับผิดชอบของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. 2539

- ความรับผิดชอบเพื่อละเมิดตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 420
- พระราชบัญญัติความรับผิดชอบของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. 2539
- การพิจารณาค่าเสียหายที่จะชดเชย และสิทธิการไล่เบียดจากการทำละเมิดของเจ้าหน้าที่
- อายุความในการเรียกชดเชยค่าเสียหาย
- กรณีความเสียหายจากการปฏิบัติหน้าที่โดยละเมิดของเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับคดีอาญา

3.4 การวิเคราะห์สรุปกรอบแนวทางในการกำหนดหลักเกณฑ์และแนวทางการพิจารณาแผนการบริหารจัดการน้ำ

การกำหนดหลักเกณฑ์และแนวทางการพิจารณาแผนการบริหารจัดการน้ำอ้างอิงจากเอกสารแนบท้ายคำขอรับใบอนุญาตใช้น้ำประเภทที่สองและสาม รวมถึงแผนการบริหารจัดการน้ำที่อธิบดีประกาศกำหนด ตามมาตรา 47 แห่งพระราชบัญญัติทรัพยากรน้ำ พ.ศ. 2561 แผนการดังกล่าวประกอบด้วย 12 ข้อที่ครอบคลุมสาระสำคัญในการจัดการน้ำ โดยมุ่งเน้นการเชื่อมโยงกรอบแนวทางกับข้อมูลในเอกสารแนบท้ายและการประเมินความครบถ้วนของข้อมูลตามเกณฑ์ที่กำหนด เพื่อสนับสนุนการบริหารจัดการน้ำอย่างมีประสิทธิภาพและยั่งยืน สรุปสาระสำคัญจากแผนการบริหารจัดการน้ำ ที่แนบท้ายในแบบคำขอแสดงในตารางที่ 3.4-1

อย่างไรก็ตาม หากกิจการดังกล่าวไม่เข้าข่ายต้องจัดทำรายงานการประเมินผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม การดำเนินการในส่วนนี้สามารถยกเว้นได้ ทั้งนี้ต้องเป็นไปตามกฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้อง

ตารางที่ 3.4-1 สารสำคัญจากแผนการบริการบริหารจัดการน้ำ ที่แนบท้ายในแบบคำขอ

หัวข้อ	รายละเอียด
1. วัตถุประสงค์ของการใช้น้ำ	การขอรับใบอนุญาตใช้น้ำสาธารณะต้องระบุวัตถุประสงค์การใช้น้ำ เช่น อุปโภค บริโภค, การเกษตรกรรม, อุตสาหกรรม เป็นต้น โดยต้องสอดคล้องกับลำดับ ความสำคัญที่ กนช. กำหนดและกรอบกฎหมายที่เกี่ยวข้อง
2. แหล่งน้ำที่จะใช้	ต้องระบุแหล่งน้ำที่ใช้และแผนที่เส้นทางเข้าถึงแหล่งน้ำ โดยแสดงรายละเอียดตำแหน่ง แหล่งน้ำ ความจุ หรืออัตราการไหลสูงสุด รวมถึงพิกัดตำแหน่งจุดสูบน้ำ
3. การดำเนินกิจกรรมในทรัพยากรน้ำสาธารณะ	ระบุลักษณะกิจกรรมการใช้น้ำ เช่น เพื่ออุตสาหกรรม, การท่องเที่ยว, การผลิตไฟฟ้า, หรือการประปา และต้องสอดคล้องกับกฎหมายและกฎกระทรวงที่กำหนด
4. ศักยภาพในการผลิตสูงสุด (Full Capacity)	ระบุข้อมูลเกี่ยวกับศักยภาพการผลิต เช่น ขนาดพื้นที่โรงงาน, จำนวนผู้ใช้น้ำ, เพื่อ ประเมินปริมาณน้ำที่ต้องการใช้หรือเก็บสำรองในการบริหารจัดการน้ำ
5. ประมาณการปริมาณน้ำที่ใช้จากแหล่งน้ำ	การประมาณการปริมาณน้ำที่ใช้จากแหล่งน้ำผิวดินหรือน้ำดิบในปัจจุบันโดยพิจารณา จากกิจกรรมต่างๆ เช่น การประปา, อุตสาหกรรม, การท่องเที่ยว
6. ประมาณการปริมาณน้ำที่จะกักเก็บไว้	การประมาณการปริมาณน้ำที่ต้องการกักเก็บในฤดูฝนและฤดูแล้ง รวมถึงวิธีการ คำนวณและสัดส่วนการกักเก็บน้ำตามแผนการบริหารจัดการน้ำ
7. สถานที่กักเก็บน้ำ	ระบุแผนผังสถานที่กักเก็บน้ำ ขอบเขตและความจุ รวมถึงรายละเอียดเครื่องมือวัด ระดับน้ำและการรับรองโดยวิศวกร
8. วิธีการใช้น้ำและส่งน้ำ	ระบุวิธีการใช้น้ำในกิจกรรมต่างๆ รวมถึงวิธีการส่งน้ำจากแหล่งน้ำไปยังสถานที่ใช้น้ำ หรือกักเก็บน้ำตามแผนผังรายการข้อ 7
9. แผนจัดการน้ำในภาวะน้ำแล้ง	ระบุแผนการจัดการน้ำเมื่อเกิดภาวะน้ำแล้ง เช่น การลดปริมาณการใช้น้ำ และการหา แหล่งน้ำทดแทน
10. แผนจัดการน้ำในภาวะน้ำท่วม	ระบุแผนการจัดการน้ำเมื่อเกิดน้ำท่วม เช่น การป้องกันน้ำไม่ไหลออกจากสถานที่เก็บ กักน้ำ
11. วิธีการบำรุงรักษา พื้นฟู และอนุรักษ์ ทรัพยากรน้ำ	ระบุวิธีการบำรุงรักษา พื้นฟู และอนุรักษ์ทรัพยากรน้ำ โดยการจัดการน้ำจะต้อง สอดคล้องกับกฎหมายที่เกี่ยวข้อง
12. การจัดทำรายงานการประเมินผลกระทบ สิ่งแวดล้อม (EIA)	หากกิจการต้องจัดทำรายงาน EIA จะต้องแนบรายงานที่ผ่านการอนุมัติจากหน่วยงาน ที่มีอำนาจตามกฎหมายสิ่งแวดล้อม

4. ขั้นตอน และวิธีการพิจารณาแผนการบริหารจัดการน้ำ

การบริหารจัดการน้ำถือเป็นหัวใจสำคัญของการพัฒนาทรัพยากรน้ำอย่างยั่งยืน โดยเฉพาะในบริบทของ ประเทศไทยที่น้ำมีบทบาทสำคัญทั้งในหลายด้าน การใช้ทรัพยากรน้ำอย่างมีประสิทธิภาพจึงต้องวางแผนที่เป็นระบบ ครอบคลุมปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อม เศรษฐกิจ และสังคม

โดยสรุปจากพระราชบัญญัติทรัพยากรน้ำ พ.ศ.2561 มาตรา 47 ว่าด้วยเรื่องการขอรับใบอนุญาตการใช้น้ำ ตามมาตรา 43 และมาตรา 44 ผู้ขอรับใบอนุญาตต้องยื่นแผนการบริหารจัดการน้ำมาพร้อมกับคำขอด้วย ทั้งนี้ แบบคำขอรับใบอนุญาตการใช้น้ำและแผนการบริหารจัดการน้ำให้เป็นไปตามที่อธิบดีกรมชลประทาน อธิบดีกรม ทรัพยากรน้ำ หรืออธิบดีกรมทรัพยากรน้ำบาดาล แล้วแต่กรณี ประกาศกำหนดโดยแผนการบริหารจัดการน้ำ ตามวรรคหนึ่ง อย่างน้อยต้องมีรายการ ดังต่อไปนี้

- (1) วัตถุประสงค์ของการใช้น้ำ และแหล่งน้ำที่จะใช้
- (2) ประมาณการปริมาณน้ำที่จะใช้ หรือจะกักเก็บไว้เพื่อใช้
- (3) สถานที่กักเก็บน้ำ
- (4) วิธีการใช้น้ำ
- (5) แผนจัดการน้ำที่กักเก็บไว้ เมื่อเกิดภาวะน้ำแล้ง

(6) แผนจัดการน้ำที่กักเก็บไว้ เมื่อเกิดภาวะน้ำท่วม

(7) วิธีการบำรุงรักษา พื้นที่ และอนุรักษ์ทรัพยากรน้ำสาธารณะนั้น

จากประกาศที่กล่าวไว้ข้างต้น แบบคำขอรับใบอนุญาตการใช้น้ำประเภทที่สองและประเภทที่สาม ทน.1 - ทน.4 มีเอกสารแนบท้ายคือ แผนการบริหารจัดการน้ำ เพื่อให้ผู้ขออนุญาตกรอกข้อมูลต่าง ๆ ประกอบไปด้วยเนื้อหาสาระในแบบฟอร์มคำขอ 12 ข้อ ดังนี้

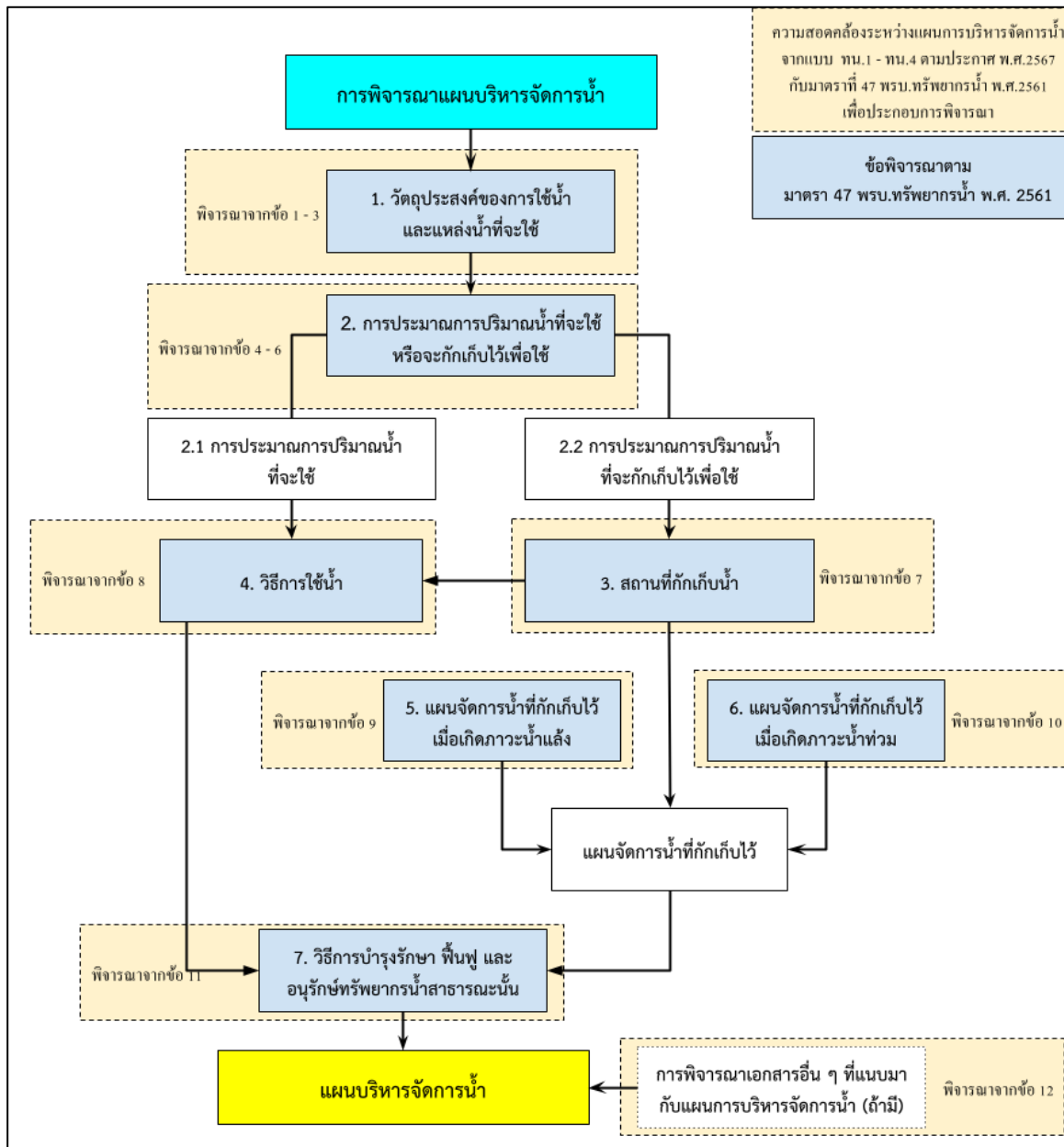
1. วัตถุประสงค์ของการใช้น้ำ
2. แหล่งน้ำที่จะใช้ พร้อมทั้งแผนที่แสดงเส้นทางเข้าถึงแหล่งน้ำโดยสังเขป
3. การดำเนินกิจกรรมในทรัพยากรน้ำสาธารณะ และกิจการใช้น้ำประเภทที่สองหรือประเภทที่สาม
4. ศักยภาพในการผลิตสูงสุด (full capacity) ของการประกอบกิจการในปัจจุบันหรือที่จะขอรับใบอนุญาตการใช้น้ำประเภทที่สองหรือประเภทที่สาม สำหรับกิจการแต่ละประเภท
5. ประมาณการปริมาณน้ำที่ใช้หรือที่จะใช้จากแหล่งน้ำผิวดินหรือน้ำดิบในปัจจุบัน
6. ประมาณการปริมาณน้ำที่จะกักเก็บไว้เพื่อใช้
7. สถานที่กักเก็บน้ำ พร้อมภาพถ่าย
8. วิธีการใช้น้ำในกิจกรรมหรือกิจการการใช้น้ำรวมถึงวิธีการส่งน้ำจากแหล่งน้ำไปยังสถานที่ใช้น้ำหรือสถานที่กักเก็บน้ำตามแบบแผนผังรายการข้อ 7 โดยสังเขป
9. แผนจัดการน้ำที่กักเก็บไว้เมื่อเกิดภาวะน้ำแล้ง
10. แผนจัดการน้ำที่กักเก็บไว้เมื่อเกิดภาวะน้ำท่วม
11. วิธีการบำรุงรักษา พื้นที่ และอนุรักษ์ทรัพยากรน้ำสาธารณะ
12. หากโครงการ กิจการ หรือการดำเนินการของผู้ขอรับใบอนุญาตการใช้น้ำเป็นกรณีที่ต้องจัดทำรายงานการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อมตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ ให้ผู้ขอรับใบอนุญาตจัดทำรายงานดังกล่าวแนบมาพร้อมกับแผนการบริหารจัดการน้ำนี้ด้วย

จากเนื้อหาสาระทั้ง 12 ข้อ ของแผนการบริหารจัดการน้ำที่แนบท้ายแบบคำขออนุญาตใช้น้ำ ทน.1-ทน.4 ข้างต้นนั้น สามารถสรุปความสอดคล้องกับพระราชบัญญัติทรัพยากรน้ำ พ.ศ.2561 มาตรา 47 ได้ดังรูปที่ 4-1

จากการศึกษาโครงการค่าใช้จ่ายในการศึกษาแนวทาง หลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขในการจัดทำแผนการบริหารจัดการน้ำ สำหรับการขอรับใบอนุญาตใช้น้ำตามพระราชบัญญัติทรัพยากรน้ำ พ.ศ. 2561 ได้ดำเนินการทบทวนข้อมูลในด้านต่าง ๆ และจากข้อความในพระราชบัญญัติทรัพยากรน้ำ พ.ศ. 2561 รวมถึงการสรุปความสอดคล้องระหว่างแผนการบริหารจัดการน้ำ ซึ่งอยู่แนบท้ายแบบคำขออนุญาตการใช้น้ำ ทน.1 - ทน.4 กับพระราชบัญญัติทรัพยากรน้ำ พ.ศ. 2561 ดังแสดงในรูปที่ 4-1 นั้น เพื่อประกอบการตัดสินใจ อำนวยความสะดวก และลดการใช้ดุลยพินิจของเจ้าหน้าที่ผู้มีหน้าที่อนุญาตในการพิจารณาอนุญาต ในรูปแบบรายการตรวจสอบ ซึ่งได้กำหนดรายการพิจารณาต่าง ๆ ตามความสำคัญ เป็น 7 ข้อ โดยมีรายละเอียด ดังนี้

4.1 ขั้นตอนการจัดทำหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการจัดทำแผนการบริหารจัดการน้ำ ในมิติต่างๆ

การจัดทำแผนการบริหารจัดการน้ำ เพื่อประกอบการขอรับใบอนุญาตการใช้น้ำประเภทที่สองและประเภทที่สาม จะต้องจัดทำโดยครอบคลุม ทั้ง 7 ข้อ ตามมาตรา 47 แห่งพระราชบัญญัติทรัพยากรน้ำ พ.ศ. 2561 โดยแสดงดังรูปที่ 4-2

รูปที่ 4-1 ผังความสอดคล้องตามแบบ ทน.1-ทน.4 กับมาตรา 47 แห่งพระราชบัญญัติทรัพยากรน้ำ พ.ศ. 2561

รูปที่ 4-2 ขั้นตอนการจัดทำแผนการบริหารจัดการน้ำเพื่อขอรับใบอนุญาตการใช้น้ำ
ประเภทที่สองและประเภทที่สาม

4.2 วิธีการพิจารณาแผนการบริหารจัดการน้ำสำหรับผู้ขออนุญาตใช้น้ำประเภทที่สองและสาม

จากกรอบแนวคิดขั้นต้น ได้กำหนดรายการตรวจสอบใน 7 ปัจจัยหลัก เนื่องจากกรอบของข้อกำหนด มาตรา 47 แห่งพระราชบัญญัติทรัพยากรน้ำแห่งชาติ พ.ศ. 2561 ระบุว่า “อย่างน้อยต้องมีรายการ ดังต่อไปนี้”

ตารางที่ 4.2-1 เกณฑ์การพิจารณาแผนการบริหารจัดการน้ำ

รายการพิจารณา	กิจกรรมการใช้น้ำตามมาตรา 41		รายการตรวจสอบ	เงื่อนไข
	ประเด็น/สาระหลัก			
	ประเภทที่สอง*	ประเภทที่สาม*		
1. วัตถุประสงค์ของการใช้น้ำ และแหล่งน้ำที่จะใช้	เพื่อจัดลำดับความสำคัญในการพิจารณาอนุญาต และเก็บข้อมูลพื้นฐานของวัตถุประสงค์ของการใช้น้ำ และแหล่งน้ำที่จะใช้ โดยมีได้กำหนดเกณฑ์เพื่อจำกัดสิทธิของผู้ขออนุญาต		2 ส่วน	ระบุข้อ 1.1) และ 1.2)
2. ประมาณการปริมาณน้ำที่จะใช้ หรือกักเก็บไว้เพื่อใช้	เพื่อใช้เป็นข้อมูลในการพิจารณาร่วมกับการคำนวณสมดุลน้ำและการใช้บริหารจัดการทรัพยากรน้ำ อย่างมีประสิทธิภาพ และลดการสูญเสียน้ำ ให้การใช้ทรัพยากรเกิดประโยชน์สูงสุด		5 ส่วน	ระบุข้อ 2.1) ถึง 2.5) ให้ครบถ้วน
3. สถานที่เก็บกักน้ำ	เพื่อใช้เป็นข้อมูลในการพิจารณาร่วมกับการคำนวณสมดุลน้ำและการทำแผนการจัดการน้ำที่กักเก็บไว้ในภาวะวิกฤตน้ำแล้งและภาวะน้ำท่วมพิจารณา ด้านการบริหารจัดการ		2 ส่วน	ต้องมีสถานที่เก็บกักน้ำ
4. วิธีการใช้น้ำ	น้ำเป็นวัตถุดิบในการผลิตหรือใช้เพื่ออุปโภคบริโภค หรือการใช้น้ำเป็นองค์ประกอบช่วยในการผลิตซึ่งจะมีผลต่อปริมาณการใช้น้ำและการประเมินคุณภาพน้ำที่เหลือจากการใช้		2 ส่วน	ระบุข้อ 4.1) และ 4.2)
5. แผนจัดการน้ำที่กักเก็บไว้ เมื่อเกิดภาวะน้ำแล้ง	ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากแผนการใช้น้ำในภาวะน้ำแล้ง และแนวทางการจัดการน้ำเพื่อประโยชน์สาธารณะรอบแหล่งน้ำ และสิ่งแวดล้อมในลุ่มน้ำ		1 ส่วน	ต้องระบุข้อ 5.1 ถึง 5.5
6. แผนจัดการน้ำที่กักเก็บไว้ เมื่อเกิดภาวะน้ำท่วม	ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากแผนการใช้น้ำในภาวะน้ำท่วม และแนวทางการป้องกันไม่ให้เกิดผลกระทบที่รุนแรงขึ้นต่อสาธารณะ และสิ่งแวดล้อมในลุ่มน้ำ		1 ส่วน	ต้องระบุข้อ 6.1 ถึง 6.4
7. วิธีการบำรุงรักษา พื้นฟู และอนุรักษ์ทรัพยากรน้ำสาธารณะ	พิจารณาความเป็นไปได้ในแนวทางการบำรุงรักษาพื้นฟู และอนุรักษ์แหล่งน้ำ ที่ผู้ขอรับใบอนุญาตต้องเสนอที่จะดำเนินการเพื่อให้สามารถใช้ประโยชน์จากทรัพยากรน้ำในแหล่งน้ำนั้นๆ ได้อย่างยั่งยืน		5 ส่วน	ต้องระบุข้อใดข้อหนึ่ง
แนบ EIA หรือ เอกสารอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง (ถ้ามี)	กรณีที่ต้องจัดทำรายงานการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อมตามบทพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ		เป็นเอกสารเพิ่มเติม (ถ้ามี)	

หมายเหตุ : ประเภทที่สอง ได้แก่ อุตสาหกรรม, อุตสาหกรรมการท่องเที่ยว, การผลิตพลังงานไฟฟ้า, การประปา, กิจกรรมอื่น
ประเภทที่สาม ได้แก่ การใช้น้ำเพื่อกิจการขนาดใหญ่ที่ใช้น้ำปริมาณมาก หรืออาจก่อให้เกิดผลกระทบข้ามลุ่มน้ำ

5. รายงานการจัดประชุมเพื่อรับฟังความคิดเห็นต่อหลักเกณฑ์ และแนวทางการพิจารณาแผนการบริหารจัดการน้ำจากผู้มีส่วนได้เสีย และการจัดฝึกอบรมและถ่ายทอดองค์ความรู้ให้กับพนักงานเจ้าหน้าที่ผู้มีส่วนที่เกี่ยวกับการอนุญาตและควบคุมการใช้ทรัพยากรน้ำสาธารณะของกรมทรัพยากรน้ำ

การจัดประชุมรับฟังความคิดเห็นของประชาชน จึงเป็นขั้นตอนที่สำคัญอย่างยิ่งในการจัดทำนโยบายและแผนการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ โดยแบ่งการประชุมออกเป็น 5 ส่วนได้แก่ การประชุมปฐมฤกษ์โครงการ การประชุมกลุ่มย่อยต่อเนื่อง การประชุมกลุ่มย่อย Focus Group 4 ภูมิภาค การจัดฝึกอบรมและถ่ายทอดองค์ความรู้ให้กับพนักงานเจ้าหน้าที่ และการประชุมปัจฉิมนิเทศโครงการ โดยมีสรุปประเด็นดังแสดงในตารางที่ 5-1 ซึ่งสรุปประเด็นจากการดำเนินการตลอดการประชุมเพื่อรับฟังความคิดเห็น โดยมีประเด็นที่สำคัญ ดังนี้

- การพิจารณาแผนโดยกรมทรัพยากรน้ำ แผนที่จัดทำต้องผ่านการประเมินโดยกรมทรัพยากรน้ำ โดยมีหลักเกณฑ์ที่ชัดเจน เพื่อลดการใช้ดุลยพินิจของเจ้าหน้าที่ การพิจารณาคำวินิจฉัยถึงความสอดคล้องกับมาตรการการรักษาสิ่งแวดล้อมในระดับพื้นที่

- ความรู้และความเข้าใจ ในการขออนุญาตใช้น้ำ การพิจารณาแผนการบริหารจัดการน้ำ และมาตรา 47 ของเจ้าหน้าที่ หรือผู้ที่เกี่ยวข้องต่าง ๆ

- การประเมินสมดุลน้ำช่วยวิเคราะห์ความเพียงพอของทรัพยากรน้ำสำหรับผู้ใช้น้ำ พร้อมสนับสนุนการบริหารความเสี่ยงที่เหมาะสม

- การจัดทำแผนการบริหารจัดการน้ำส่งเสริมให้ผู้ประกอบการที่ขอใบอนุญาตใช้น้ำประเภทที่สองและสามต้องระบุวิธีการใช้น้ำที่คำนึงถึงความยั่งยืนและผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม สนับสนุนการใช้น้ำอย่างมีประสิทธิภาพ โดยให้ผู้ใช้น้ำวางแผนประมาณการปริมาณน้ำที่จะใช้ และจัดเก็บน้ำเพื่อการใช้งานที่เหมาะสม

- กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานโครงการ และอาจเป็นข้อจำกัดในการจัดทำหลักเกณฑ์และเงื่อนไขในการพิจารณาแผนการบริหารจัดการน้ำ

- เนื่องจากการใช้น้ำในแต่ละพื้นที่แตกต่างกัน กฎหมายและหลักเกณฑ์ต้องมีความยืดหยุ่นเพียงพอที่จะรองรับความหลากหลาย แต่ยังคงมาตรฐานการคุ้มครองสิ่งแวดล้อม การปฏิบัติตาม กฎกระทรวง ต้องมีการติดตามผล และปรับปรุงให้สอดคล้องกับสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลง

- กรณีบทบัญญัติในมาตรา 47 (3) ที่กฎหมายได้กำหนดให้ต้องมีการระบุ “สถานที่กักเก็บน้ำ” แต่ในทางปฏิบัติจริงพบว่า มีผู้ขอใช้น้ำจำนวนมากที่ไม่มีสถานที่กักเก็บน้ำเป็นของตนเอง ทำให้ขัดต่อบทบัญญัติของกฎหมายที่กำหนดให้ต้องมีรายการดังกล่าวอยู่ในแผนการใช้น้ำที่ผู้ขออนุญาตใช้น้ำต้องเสนอมา

- การยกเว้นตาม กฎกระทรวง ที่ออกประกาศตามมาตรา 49 วรรคสอง

- ผู้ที่ใช้น้ำอยู่ในข่ายการใช้น้ำประเภท 2 และ 3 ก่อนและหลังที่กฎหมายลำดับรองจะมีผลบังคับใช้ ไม่ยื่นขออนุญาตใช้น้ำจะมีความผิดอย่างไร

- ความสำคัญของการประชาสัมพันธ์ การสื่อสารข้อมูลเกี่ยวกับกฎหมายและขั้นตอนการยื่นคำขออนุญาตใช้น้ำประเภทที่สองและสามเป็นสิ่งสำคัญ เพื่อให้ผู้ประกอบการธุรกิจหรือกิจการที่เกี่ยวข้องเข้าใจถึงข้อกำหนดและเงื่อนไข ในการจัดทำแผนบริหารจัดการน้ำประชาสัมพันธ์

ตารางที่ 5-1 สรุปการจัดประชุมรับฟังความคิดเห็นของประชาชนตลอดการดำเนินงานโครงการ

ลำดับ	การประชุม	วัน/เดือน/ปี	สถานที่	ผู้เข้าร่วม	ประเด็น
1	การประชุมปฐมฤกษ์โครงการ	วันพุธที่ 31 กรกฎาคม พ.ศ. 2567 เวลา 08.30 - 13.00 น.	โรงแรมมิราเคิล แกรนด์ คอนเวนชั่น กรุงเทพฯ	397	<ul style="list-style-type: none"> - เสนอแนวทางการดำเนินงานโครงการ - กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานโครงการ และอาจเป็นข้อจำกัดในการจัดทำแผนการบริหารจัดการน้ำ - การประเมินสมรรถนะของทรัพยากรน้ำสำหรับผู้อยู่ใช้น้ำ หรือสนับสนุนการบริหารความเสี่ยงที่เหมาะสม - หน่วยงานด้านทรัพยากรน้ำ ควรบูรณาการเพื่อลดความซ้ำซ้อนของค่าใช้จ่าย - กรมทรัพยากรน้ำควรจัดทำข้อมูลทวิภาคีและคาดการณ์น้ำต้นทุนในอนาคตเพื่อวางหลักเกณฑ์ที่ยั่งยืน
2	การประชุมกลุ่มย่อยเบื้องต้น	วันพุธที่ 31 กรกฎาคม พ.ศ. 2567 เวลา 08.30 - 13.00 น.	โรงแรมมิราเคิล แกรนด์ คอนเวนชั่น กรุงเทพฯ	227	<ul style="list-style-type: none"> - ประเด็นกรณีไม่มีแหล่งน้ำก็เก็บน้ำ ในทางกฎหมายจะสามารถจัดการได้อย่างไร - หน่วยงานด้านทรัพยากรน้ำ ควรบูรณาการเพื่อลดความซ้ำซ้อนของการขออนุญาต
3	การประชุมกลุ่มย่อย FOCUS GROUP 4 ภูมิภาค				
4	ภาคเหนือ : จังหวัดเชียงใหม่	วันจันทร์ที่ 23 กันยายน พ.ศ. 2567 เวลา 08.30 - 13.00 น.	โรงแรมแคนทารี ฮิลล์ จ.เชียงใหม่	208	<ul style="list-style-type: none"> - แบบฟอร์มคำขออนุญาตใช้น้ำควรปรับปรุงแก้ไขให้ชัดเจนและสอดคล้องกับระหว่างหน่วยงาน - การประชาสัมพันธ์ข้อมูล และเกณฑ์การอนุญาตอย่างชัดเจน เพื่อลดความซับซ้อนและเพิ่มประสิทธิภาพ - ประเด็นกรณีไม่มีแหล่งน้ำก็เก็บน้ำ เพื่อหาทางออกสำหรับกรณีไม่สามารถหรือลงทุนสถานที่เก็บน้ำไม่ได้จริง
	ภาคใต้ : จังหวัดสุราษฎร์ธานี	วันศุกร์ที่ 11 ตุลาคม พ.ศ. 2567 เวลา 08.30 - 13.00 น.	โรงแรมพูลแมน จ.ดอนแก้ว	202	<ul style="list-style-type: none"> - เกณฑ์การพิจารณาสามารถดำเนินการในทางปฏิบัติได้จริง และช่วยลดข้อพิพาทในการพิจารณาได้จริง - แผนการอนุรักษ์ พื้นฟู และบำรุงรักษาต่าง ๆ ที่ต้องระบุเข้าไปในแผนการบริหารจัดการน้ำ ต้องเหมาะสมกับพื้นที่นั้น ๆ ไม่กระทบต่อระบบนิเวศเดิม
	ภาคกลาง : จังหวัดระยอง	วันพฤหัสบดีที่ 31 ตุลาคม พ.ศ. 2567 เวลา 08.30 - 13.00 น.	โรงแรมศลาสิลาคาโมโอ จ.ระยอง	398	<ul style="list-style-type: none"> - ประเด็นความเข้าใจของผู้ประกอบการ/เจ้าหน้าที่ สำหรับกรณีใช้น้ำทะเล
	การจัดฝึกอบรม และถ่ายทอดองค์ความรู้ให้กับพนักงานเจ้าหน้าที่	วันที่ 27-29 พฤศจิกายน พ.ศ. 2567 เวลา 08.30 - 16.00 น.	โรงแรม ที.เค. พาเลซ แอนด์ คอนเวนชั่น กรุงเทพฯ	87	<ul style="list-style-type: none"> - การนำเสนอวิธีการพิจารณาแผนการบริหารจัดการน้ำ - ความรู้และความเข้าใจ ในการขออนุญาตใช้น้ำ การพิจารณาแผนการบริหารจัดการน้ำ และมาตรา 47 ของเจ้าหน้าที่ หรือผู้ที่เกี่ยวข้องต่าง ๆ - การเสนอแนะแนวทางด้านกฎหมาย ในการพิจารณาสถานที่เก็บน้ำ สำหรับกรณีที่มีสถานที่เก็บน้ำ
6	การประชุมปัจเจกบุคคลโครงการ	วันอังคารที่ 21 มกราคม พ.ศ. 2568 เวลา 08.30 - 13.00 น.	โรงแรม ที.เค. พาเลซ แอนด์ คอนเวนชั่น กรุงเทพฯ	396	<ul style="list-style-type: none"> - จัดประชุมเพื่อสรุปผลการดำเนินงานตลอดระยะเวลาโครงการ และนำเสนอผลการพิจารณาแผนการบริหารจัดการน้ำให้ผู้ประกอบการ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องรับทราบ - ประเด็นความเข้าใจผู้ประกอบการ/เจ้าหน้าที่ สำหรับกรณีใช้น้ำทะเล - การยกเว้นตาม กฎกระทรวง ที่ออกประกาศ ตามมาตรา 49 วรรคสอง - เสนอแนะแนวทางการดำเนินงาน

6. สรุปผลการดำเนินงาน และข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาโครงการค่าใช้จ่ายในการศึกษาแนวทาง หลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขในการจัดทำแผน การบริหารจัดการน้ำ สำหรับการบริหารจัดการน้ำตามพระราชบัญญัติทรัพยากรน้ำ พ.ศ.2561 ที่ปรึกษาได้ดำเนินการทบทวนข้อมูลในด้านต่าง ๆ พร้อมทั้งจากข้อคำถามในมาตรา 47 พระราชบัญญัติทรัพยากรน้ำ พ.ศ.2561 และการสรุปความสอดคล้องระหว่างแผนบริหารจัดการน้ำ ซึ่งอยู่แนบท้ายแบบคำขออนุญาตการใช้น้ำ ทน.1 - ทน.4 และการดำเนินงานการจัดประชุมเพื่อรับฟังความคิดเห็นต่อหลักเกณฑ์ และแนวทางการพิจารณาแผนการบริหารจัดการน้ำจากผู้มีส่วนได้เสีย โดยนำเสนอ ขั้นตอน และวิธีการพิจารณาแผนบริการจัดการน้ำ จากข้อคิดเห็นต่าง ๆ ที่ปรึกษาจึงได้ดำเนินการทบทวนข้อมูลตลอดการดำเนินงานที่ผ่านมา โดยสามารถสรุปเกณฑ์การพิจารณาตามองค์ประกอบของแผนทั้ง 7 ข้อ ตามที่ระบุในมาตรา 47 แห่งพระราชบัญญัติทรัพยากรน้ำ พ.ศ. 2561 เพื่อประกอบการตัดสินใจ อำนวยความสะดวก และลดการใช้ดุลยพินิจของเจ้าหน้าที่ผู้มีหน้าที่อนุญาตในการพิจารณาอนุญาต ในรูปแบบรายการตรวจสอบ ซึ่งได้กำหนดรายการพิจารณาด้านต่างๆ ตามความสำคัญ เป็น 7 ข้อ ดังแสดงในตารางที่ 6-1

โครงการนี้มีเป้าหมายจัดทำแนวทาง หลักเกณฑ์ และเงื่อนไขในการจัดทำแผนบริหารจัดการน้ำ เพื่อรองรับการขอรับใบอนุญาตใช้น้ำตามพระราชบัญญัติทรัพยากรน้ำ พ.ศ. 2561 โดยเน้นการใช้น้ำอย่างยั่งยืนและคุ้มค่า เพื่อให้ผู้ประกอบการ ประชาชน และหน่วยงานต่าง ๆ ตระหนักถึงความสำคัญของทรัพยากรน้ำที่จำกัด

ผลลัพธ์ของโครงการคือการพัฒนาหลักเกณฑ์การพิจารณาแผนบริหารจัดการน้ำสำหรับผู้ขอใบอนุญาตใช้น้ำ ประเภทที่สองและสาม พร้อมจัดทำคู่มือมาตรฐานสำหรับเจ้าหน้าที่และประชาชนในการจัดทำและพิจารณาแผนดังกล่าว โดยคำนึงถึงความเหมาะสมของการใช้น้ำในแต่ละกิจกรรม รวมถึงสร้างกลไกสนับสนุนการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำสาธารณะให้มีประสิทธิภาพ ยั่งยืน และได้รับการยอมรับจากทุกภาคส่วน

เนื่องจากกฎหมายกำหนดให้ผู้ขอใบอนุญาตใช้น้ำประเภทที่สองและสามต้องจัดทำแผนการบริหารจัดการน้ำ ประกอบคำขออนุญาต มีเป้าหมายเพื่อควบคุมและจัดการทรัพยากรน้ำอย่างยั่งยืน โดยที่แผนการบริหารจัดการน้ำที่ผู้ประกอบการต้องจัดทำ เพื่อแนบท้ายตามแบบคำขอ ต้องสะท้อนถึงความเหมาะสมของการใช้น้ำตามประเภทกิจกรรม และต้องคำนึงถึงการกักเก็บ การใช้ และการบำรุงรักษาทรัพยากรน้ำ รวมถึงมาตรการในกรณีเกิดภาวะน้ำแล้งและน้ำท่วม

โดยขอบเขตเนื้อหาในแผนการบริหารจัดการน้ำ ต้องประกอบไปด้วย

- 1) วัตถุประสงค์การใช้น้ำและแหล่งน้ำที่จะใช้
- 2) ปริมาณการปริมาณน้ำที่จะใช้ หรือกักเก็บไว้เพื่อใช้
- 3) สถานที่กักเก็บน้ำ
- 4) วิธีการใช้น้ำ
- 5) แผนจัดการน้ำ เมื่อเกิดภาวะน้ำแล้ง
- 6) แผนจัดการน้ำ เมื่อเกิดภาวะน้ำท่วม
- 7) วิธีการบำรุงรักษา พื้นฟู และอนุรักษ์ทรัพยากรน้ำ:

ที่ปรึกษาได้จัดทำรายการสำหรับพิจารณา เพื่อให้เจ้าหน้าที่พิจารณา สามารถพิจารณาได้จากรายการตรวจสอบ (Checklist) เพื่อให้เจ้าหน้าที่สามารถพิจารณาได้อย่างสะดวก และลดดุลยพินิจในการตัดสินใจต่าง ๆ ทั้งนี้จากการศึกษาพบประเด็นต่าง ๆ ที่เป็นข้อจำกัดในการจัดทำแผนการบริหารจัดการน้ำ ทั้งนี้ จากการศึกษาดูตลอดระยะเวลาการดำเนินงานโครงการ ที่ปรึกษาได้สรุปผลการศึกษา และข้อเสนอแนะต่าง ๆ แบ่งออกเป็น 5 ด้าน ดังแสดงในตารางที่ 6-2 พร้อมทั้งมีข้อเสนอแนะประเด็นด้านการกรอกแบบฟอร์มแผนบริหารจัดการน้ำ ข้อเสนอแนะในประเด็นนี้จะนำเสนอเรื่องของประเด็นปัญหา/ข้อติดขัดเมื่อได้มีการประกาศใช้แบบฟอร์มไปแล้วและยังพบข้อขัดข้องและไม่เข้าใจในการกรอกแบบฟอร์ม แต่ไม่สามารถปรับปรุงและเปลี่ยนแปลงไม่ได้ทันทีที่ปรึกษาจึงมีข้อเสนอแนะในการทำแบบฟอร์ม ดังตารางที่ 6-3

ตารางที่ 6-1 สรุปเกณฑ์การพิจารณาแผนการบริหารจัดการน้ำ

รายการพิจารณา	กิจกรรมการใช้น้ำตามมาตรา 41		รายการตรวจสอบ	เงื่อนไข
	ประเภทที่สอง*	ประเภทที่สาม*		
1. วัตถุประสงค์ของการใช้น้ำ และแหล่งน้ำที่จะใช้	เพื่อจัดลำดับความสำคัญในการพิจารณาอนุญาต และเก็บข้อมูลพื้นฐานของวัตถุประสงค์ของการใช้น้ำ และแหล่งน้ำที่จะใช้ โดยมีได้กำหนดเกณฑ์เพื่อจำกัดสิทธิของผู้ขออนุญาต	เพื่อใช้เป็นข้อมูลในการพิจารณาปริมาณรวมการคำนวณสมมูลน้ำ และการใช้บริหารจัดการทรัพยากรน้ำอย่างมีประสิทธิภาพ และลดการสูญเสียน้ำ ให้การใช้ทรัพยากรเกิดประโยชน์สูงสุด	2 ส่วน	ระบุข้อ 1.1) และ 1.2)
2. ประสิทธิภาพปริมาณน้ำที่จะใช้ หรือกักเก็บไว้เพื่อใช้			5 ส่วน	ระบุข้อ 2.1) ถึง 2.5) ให้ครบถ้วน
3. สถานที่เก็บกักน้ำ	เพื่อใช้เป็นข้อมูลในการพิจารณาปริมาณรวมการคำนวณสมมูลน้ำ และการทำแผนการจัดการน้ำที่เก็บเก็บไว้ในภาวะวิกฤตน้ำ และสถานะภาวะน้ำท่วมพิจารณาการบริหารจัดการ		2 ส่วน	ต้องมีสถานที่เก็บกักน้ำ
4. วิธีการใช้น้ำ	น้ำเป็นวัสดุที่เป็นการผลิตหรือใช้เพื่ออุปโภคบริโภค หรือการใช้น้ำเป็นองค์ประกอบช่วยในการผลิตซึ่งจะมีผลต่อปริมาณการใช้ใช้น้ำและการประเมินคุณภาพน้ำที่เหลือจากการใช้		2 ส่วน	ระบุข้อ 4.1) และ 4.2)
5. แผนจัดการน้ำที่กักเก็บไว้ เมื่อเกิดภาวะน้ำแล้ง	ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากแผนการใช้น้ำในภาวะน้ำแล้ง		1 ส่วน	ต้องระบุข้อ 5.1 ถึง 5.5
6. แผนจัดการน้ำที่กักเก็บไว้ เมื่อเกิดภาวะน้ำท่วม	ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากแผนการใช้น้ำในภาวะน้ำท่วม		1 ส่วน	ต้องระบุข้อ 6.1 ถึง 6.4
7. วิธีการบำรุงรักษา พื้นที่ และอนุรักษ์ทรัพยากรน้ำสารอาหาร	พิจารณาความเป็นไปได้ในแนวทางการบำรุงรักษา พื้นที่ และอนุรักษ์แหล่งน้ำ ที่ผู้ขอรับใบอนุญาตต้องเสนอที่จะดำเนินการเพื่อให้สามารถประโยชน์จากทรัพยากรน้ำในแหล่งน้ำนั้นๆ ได้อย่างยั่งยืน		5 ส่วน	ต้องระบุข้อใดข้อหนึ่ง
แบบ EIA หรือ เอกสารอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง (ถ้ามี)	กรณีที่ต้องจัดทำรายงานการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม ตามบทพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ			เป็นเอกสารเพิ่มเติม (ถ้ามี)

หมายเหตุ : ประเภทที่สอง ได้แก่ อุตสาหกรรม, อุตสาหกรรมการท่องเที่ยว, การผลิตพลังงานไฟฟ้า, การประปา, กิจการอื่น
ประเภทที่สาม ได้แก่ การใช้พื้นที่เพื่อการขนานใหญ่ที่ใช้น้ำปริมาณมาก หรืออาจก่อให้เกิดผลกระทบข้ามลุ่มน้ำ

ตารางที่ 6-2 สรุปประเด็น และข้อเสนอแนะ ทั้ง 5 ด้าน

ลำดับ	ด้าน	ประเด็น	ข้อเสนอแนะ
1	ด้านการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ	<ul style="list-style-type: none"> - ความแตกต่างของผู้ขออนุญาตในแต่ละพื้นที่ - สถานที่กักเก็บน้ำ - ความเข้าใจในการจัดทำแผนการบริหารจัดการน้ำ 	<ol style="list-style-type: none"> 1. พัฒนากฎระเบียบที่ชัดเจนและครอบคลุม จัดทำแนวปฏิบัติและเกณฑ์การพิจารณาที่ตอบสนองต่อความหลากหลายของผู้ขออนุญาต 2. ส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีการจัดการน้ำ เช่น ระบบตรวจสอบและควบคุมปริมาณน้ำที่ใช้แบบเรียลไทม์ 3. สนับสนุนการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน ดึงดูดภาคเอกชนและชุมชนให้มีบทบาทในการอนุรักษ์และฟื้นฟูแหล่งน้ำ 4. ติดตามและประเมินผลการใช้น้ำ ใช้ข้อมูลจากแผนการบริหารจัดการน้ำในการกำหนดนโยบายและแนวทางปรับปรุง 5. จัดทำระบบฐานข้อมูลกลาง เพื่อให้ข้อมูลเกี่ยวกับแหล่งน้ำและการใช้น้ำสามารถเข้าถึงได้โดยเจ้าหน้าที่และผู้ขออนุญาต <p>การศึกษานี้ชี้ให้เห็นถึงความสำคัญของการพัฒนาระบบการอนุญาตใช้น้ำและการบริหารทรัพยากรน้ำอย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งจะส่งผลให้เกิดการจัดการน้ำที่ยั่งยืนในระดับประเทศ</p>
2	ด้านกฎหมายสิ่งแวดล้อม	<ul style="list-style-type: none"> - ความสำคัญต่อสิ่งแวดล้อม - การลดดุลยพินิจและเพิ่มความโปร่งใส - ความท้าทายทางกฎหมาย - สถานที่กักเก็บน้ำ - เรื่องกำหนดระยะเวลาในการพิจารณาคำขอ 	<ol style="list-style-type: none"> 1. การออกประกาศหรือระเบียบ เพื่อชี้แจงรายละเอียดการปฏิบัติให้ชัดเจนขึ้น หรือปรับปรุงเงื่อนไขบางประการให้สามารถปฏิบัติได้จริง ทั้งนี้ ตาม พ.ร.บ. ทรัพยากรน้ำ พ.ศ. 2561 มีการกำหนดให้ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เป็นผู้รับผิดชอบในการบังคับใช้กฎหมายนี้ จึงเป็นผู้อำนวยการออกประกาศที่เกี่ยวข้องกับการใช้ทรัพยากรน้ำ หรือการกำหนดรายละเอียดในการปฏิบัติ 2. การกำหนดระยะเวลาในการพิจารณาเกินกว่า 30 วันซึ่งเป็นประโยชน์ต่อเจ้าหน้าที่เพื่อป้องกันมิให้เกิดประเด็นข้อพิพาทเรื่องพิจารณาล่าช้าจนอาจเกิดความเสียหายต่อผู้ยื่นคำขอ ประเด็นการพิจารณาว่าระยะเวลา 30 วันเพียงพอหรือเหมาะสมต่อการพิจารณาการขออนุญาตหรือไม่จึงเป็นหนึ่งในประเด็นที่น่าสนใจเพื่อเสนอเป็นหัวข้อที่จะพิจารณาแก้ไขในรอบการทบทวนผลสัมฤทธิ์ของกฎหมายที่จะมีขึ้นต่อไป
3	ด้านสิ่งแวดล้อม	<ul style="list-style-type: none"> - การส่งเสริมการใช้ทรัพยากรน้ำอย่างยั่งยืน - การป้องกันและลดผลกระทบสิ่งแวดล้อม - การปรับตัวต่อสภาพภูมิอากาศ 	<ol style="list-style-type: none"> 1. การพัฒนากฎเกณฑ์เพื่อส่งเสริมการใช้น้ำที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม เช่น การเพิ่มแรงจูงใจให้ผู้ขอใบอนุญาตที่มีแนวทางการใช้น้ำแบบยั่งยืน 2. การเฝ้าระวังผลกระทบสิ่งแวดล้อม พัฒนาระบบติดตามการใช้น้ำของผู้ขออนุญาต เพื่อป้องกันการใช้น้ำเกินปริมาณหรือก่อให้เกิดมลพิษ 3. การส่งเสริมการฟื้นฟูแหล่งน้ำร่วมกับชุมชน สนับสนุนโครงการฟื้นฟูแหล่งน้ำที่เสื่อมโทรม โดยให้ความสำคัญกับการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน 4. การสร้างฐานข้อมูลสิ่งแวดล้อม จัดเก็บข้อมูลแหล่งน้ำและระบบนิเวศอย่างครบถ้วน เพื่อใช้เป็นข้อมูลประกอบการพิจารณาและวางแผน
4	ด้านโรงงานอุตสาหกรรม	<ul style="list-style-type: none"> - ความสำคัญของแผนการบริหารจัดการน้ำสำหรับโรงงานอุตสาหกรรม - การลดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม ลดการใช้น้ำเกินความจำเป็น และการปล่อยมลพิษจากน้ำเสีย - ความสอดคล้องกับมาตรการรักษาสีเขียวสิ่งแวดล้อมในระดับพื้นที่ 	<ol style="list-style-type: none"> 1. การปรับปรุงกระบวนการผลิตเพื่อประหยัดน้ำ เช่น การใช้น้ำหมุนเวียนหรือเทคโนโลยีที่ลดการใช้น้ำ 2. การมีส่วนร่วมกับชุมชน โรงงานควรสื่อสารและทำงานร่วมกับชุมชนเพื่อแก้ไขปัญหาการใช้น้ำ 3. การติดตามและประเมินผลการใช้น้ำ ควรมีระบบติดตามปริมาณการใช้น้ำและคุณภาพน้ำเสียอย่างต่อเนื่อง 4. การสร้างระบบสำรองน้ำ เช่น การสร้างบ่อกักเก็บน้ำหรือถังเก็บน้ำสำรองในช่วงภัยแล้ง 5. การจัดการน้ำเสียอย่างมีประสิทธิภาพ ต้องปฏิบัติตามกฎหมายด้านสิ่งแวดล้อมและลดผลกระทบต่อแหล่งน้ำในพื้นที่ <p>การจัดทำแผนการบริหารจัดการน้ำสำหรับโรงงานอุตสาหกรรมตามพระราชบัญญัติทรัพยากรน้ำ พ.ศ. 2561 ช่วยส่งเสริมการใช้น้ำอย่างยั่งยืน ลดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม และสร้างความมั่นคงทางทรัพยากรน้ำในระดับประเทศ</p>
5	ด้านการประชาสัมพันธ์และการมีส่วนร่วม	<ul style="list-style-type: none"> - ความสำคัญของการประชาสัมพันธ์ การสื่อสารข้อมูลเกี่ยวกับกฎหมายและขั้นตอนการยื่นคำขออนุญาตใช้น้ำประเภทที่สองและสาม - การมีส่วนร่วมของภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง - การสนับสนุนความร่วมมือระหว่างภาคส่วน - แนวทางการพัฒนาด้านประชาสัมพันธ์และการมีส่วนร่วม การสร้างระบบติดตามและประเมินผลการใช้น้ำของผู้ขอใบอนุญาต 	<ol style="list-style-type: none"> 1. การเพิ่มช่องทางการสื่อสาร ใช้สื่อดิจิทัล เช่น เว็บไซต์และแอปพลิเคชัน เพื่อให้ข้อมูลการขออนุญาตและการจัดทำแผน 2. การสร้างเครือข่ายการมีส่วนร่วม สนับสนุนการสร้างกลุ่มเครือข่ายผู้ใช้น้ำในแต่ละพื้นที่ เพื่อให้เกิดการแลกเปลี่ยนความรู้และการช่วยเหลือกันในชุมชน 3. การติดตามผลร่วมกับชุมชน จัดทำระบบรายงานสถานะการใช้น้ำและการจัดการน้ำ โดยให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการตรวจสอบ 4. การสร้างความเข้าใจในการปฏิบัติงาน 5. การสร้างความชัดเจนแก่ผู้ปฏิบัติงาน 6. การสร้างความเข้าใจแก่ผู้ขออนุญาต

ตารางที่ 6-3 ข้อเสนอแนะประเด็นการออกแบบฟอร์มแผนบริหารจัดการน้ำ

หัวข้อ	ข้อสังเกต	ข้อเสนอแนะ
ข้อที่ 1 วัตถุประสงค์การใช้งาน	ภายใต้การบริหารจัดการทรัพยากรน้ำของกรมทรัพยากรน้ำ การพิจารณาอนุญาตการใช้น้ำ ต้องดำเนินการโดยคำนึงถึงการจัดลำดับความสำคัญของประเภทการใช้น้ำต่าง ๆ ตามที่คณะกรรมการทรัพยากรน้ำแห่งชาติ (กนช.) กำหนด ทั้งนี้เพื่อให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติทรัพยากรน้ำ พ.ศ. 2561 หมวด 4 ว่าด้วยการจัดสรรน้ำ และการใช้น้ำ มาตรา 40 ซึ่งได้ระบุถึงการใช้น้ำในประเภทต่าง ๆ ได้แก่ การใช้น้ำเพื่อการอุปโภคบริโภค การรักษาระบบนิเวศ การปฏิบัติตามจารีตประเพณี การบรรเทาสาธารณภัย การคมนาคม การเกษตรกรรม การอุตสาหกรรม การพาณิชย์กรรม และการท่องเที่ยว ในการดำเนินการดังกล่าว จำเป็นต้องมีการตีความวัตถุประสงค์การใช้น้ำของผู้ขออนุญาตให้สอดคล้องกับประเภทการใช้น้ำที่ กนช. กำหนด เพื่อให้สามารถจัดลำดับความสำคัญในการอนุญาตใช้น้ำได้อย่างมีประสิทธิภาพ ทั้งนี้ ประเด็นสำคัญที่ควรพิจารณา มี 2 ส่วน ได้แก่ (1) ความเข้าใจของผู้ขออนุญาต ผู้ขออนุญาตจำเป็นต้องมีความรู้ความเข้าใจในระบบการจัดสรรน้ำและหลักเกณฑ์การจัดลำดับความสำคัญของการใช้น้ำที่กำหนดไว้ (2) การตีความโดยเจ้าหน้าที่ผู้ตรวจสอบคำขอ เจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจต้องสามารถวิเคราะห์และตีความวัตถุประสงค์การใช้น้ำของผู้ขอให้ถูกต้องและสอดคล้องกับประเภทการใช้น้ำที่ระบุไว้ในกฎหมาย เพื่อสนับสนุนการตัดสินใจในการอนุญาตใช้น้ำอย่างเหมาะสม	การกรอกข้อมูลในข้อที่ 1 ควรเพิ่มตัวเลือกการใช้น้ำในวัตถุประสงค์ต่าง ๆ ตามที่ระบุในมาตรา 40 ในแบบฟอร์มเพื่อขยายความวัตถุประสงค์การใช้น้ำให้ชัดเจนมากขึ้น และมีการให้ความรู้ในเรื่องของการจัดสรรน้ำและการใช้น้ำ ตาม มาตรา 40 พระราชบัญญัติทรัพยากรน้ำ 2561
ข้อที่ 2 แหล่งน้ำที่จะใช้ พร้อมทั้งแผนที่แสดงทางเข้าออกโดยสังเขป	การระบุตำแหน่งที่ตั้งของแหล่งน้ำหรือลำน้ำในกระบวนการเก็บข้อมูลยังมีข้อจำกัดในด้านความชัดเจน โดยเฉพาะการระบุพิกัดของส่วนต่าง ๆ ของลำน้ำ ซึ่งในแบบฟอร์มที่ใช้งานอยู่ในปัจจุบันสามารถระบุได้ละเอียดที่สุดในระดับตำบล อาจไม่เพียงพอต่อความต้องการในการวิเคราะห์เชิงพื้นที่ที่ต้องการข้อมูลที่แม่นยำและสอดคล้องกับสภาพภูมิศาสตร์จริง - การระบุความจุเก็บกักน้ำ หรือ อัตราการไหลสูงสุดในกรณีลำน้ำ มีข้อสังเกตคือ ในกรณีแหล่งน้ำความจุของแหล่งน้ำมีการประเมินอย่างไรหรือใช้ข้อมูลจากที่ไหนจึงจะถูกที่สุด โดยการระบุความจุเก็บกักน้ำของแหล่งน้ำ พบว่าการประเมินความจุที่แม่นยำจำเป็นต้องอาศัยข้อมูลจากแหล่งที่เชื่อถือได้ เช่น ข้อมูลจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง หรือการสำรวจในพื้นที่โดยตรง เพื่อให้ได้ค่าที่สะท้อนถึงสภาพจริงของแหล่งน้ำ ส่วนในกรณีลำน้ำจะหาข้อมูลอัตราการไหลอย่างไรหรือสามารถเชื่อมโยงข้อมูลได้อย่างไรเพื่อนำมากรอกในแบบฟอร์ม และหากใช้สถานีที่ใกล้ที่สุดในลำน้ำดังกล่าวจะสามารถแน่ใจได้อย่างไรว่าค่าที่ได้มีความถูกต้องไม่เปลี่ยนแปลงไปตามสภาพลำน้ำที่เปลี่ยนแปลงตามระยะทาง	- ปัจจุบัน การระบุพิกัดแหล่งน้ำในแบบฟอร์มใช้ได้เพียงระดับตำบล ซึ่งไม่เพียงพอสำหรับการบริหารจัดการน้ำที่ต้องการความแม่นยำสูง จึงควรเพิ่มพิกัด UTM ณ จุดสูบน้ำในลำน้ำเป็นข้อมูลอ้างอิง - ความจุเก็บกักน้ำ ควรใช้ข้อมูลจากแหล่งที่เชื่อถือได้ เช่น กรมทรัพยากรน้ำ หรือกรมชลประทาน และจัดทำทะเบียนแหล่งน้ำเชื่อมโยงกับ e-Service เพื่อให้เข้าถึงข้อมูลได้ง่าย - อัตราการไหลสูงสุดของลำน้ำ ควรใช้ข้อมูลจากสถานีวัดอัตราการไหลที่ใกล้ที่สุด พร้อมปรับค่าตามปัจจัยที่มีผลกระทบ เช่น ลักษณะภูมิประเทศและสภาพแวดล้อม - เพื่อเพิ่มความแม่นยำ ควรกำหนดมาตรฐานและแนวทางปฏิบัติที่ชัดเจน เช่น การใช้เทคโนโลยี GIS หรือพัฒนาฐานข้อมูลกลาง ซึ่งจะช่วยให้การบริหารจัดการทรัพยากรน้ำมีประสิทธิภาพและยั่งยืนมากขึ้น
ข้อที่ 5 ประมาณการปริมาณน้ำที่ใช้ หรือจะใช้จากแหล่งน้ำผิวดิน หรือน้ำดิบในปัจจุบัน	ในหัวข้อนี้ จะเป็นการประมาณการปริมาณน้ำที่จะใช้ ซึ่งการประมาณการปริมาณน้ำที่ผู้ขออนุญาตใช้น้ำต้องจัดทำ ถือเป็นข้อมูลสำคัญที่หน่วยงานใช้ในการคำนวณสมมูลน้ำ เพื่อให้การจัดสรรน้ำเป็นไปตามเป้าหมาย อย่างไรก็ตาม ในกระบวนการดังกล่าวยังมีข้อสังเกตเกี่ยวกับลักษณะของข้อมูลที่จัดเก็บในแบบฟอร์ม ซึ่งกำหนดให้ระบุเป็นปริมาณการใช้น้ำรายวันและรายปี ข้อมูลดังกล่าวอาจไม่สอดคล้องกับลักษณะของปริมาณน้ำต้นทุนที่มีการเปลี่ยนแปลงตามฤดูกาล ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งผลกระทบต่อความพร้อมในการจัดสรรน้ำ โดยเฉพาะในพื้นที่ที่มีความผันแปรของปริมาณน้ำต้นทุนสูงในแต่ละช่วงของปี การใช้ข้อมูลที่เป็นค่าเฉลี่ยรายวันหรือรายปีอาจไม่สะท้อนถึงความเป็นจริงของความพร้อมใช้น้ำในแต่ละฤดูกาลได้อย่างครบถ้วน	การประมาณการปริมาณน้ำเป็นข้อมูลสำคัญสำหรับคำนวณสมมูลน้ำและจัดสรรทรัพยากรน้ำ อย่างไรก็ตาม แบบฟอร์มปัจจุบันที่ระบุปริมาณการใช้น้ำรายวันและรายปีอาจไม่สะท้อนการเปลี่ยนแปลงของน้ำต้นทุนตามฤดูกาล เสนอแนะแนวทางปรับปรุง ดังนี้ - เพิ่มการประมาณการรายเดือนหรือรายฤดู เพื่อให้ข้อมูลแม่นยำและสอดคล้องกับ ความผันแปรของน้ำต้นทุน - พัฒนารูปแบบการเก็บข้อมูลที่รองรับความแตกต่างของฤดูกาลในแต่ละภูมิภาค - จัดทำฐานข้อมูลน้ำต้นทุนที่ครอบคลุมและทันสมัย พร้อมเชื่อมโยงข้อมูลจากสถานีวัดน้ำหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง แนวทางดังกล่าวจะช่วยเพิ่มประสิทธิภาพในการจัดสรรน้ำ ลดความเสี่ยงจากข้อมูลที่คลาดเคลื่อน และสนับสนุนการบริหารจัดการน้ำอย่างยั่งยืน
ข้อที่ 7 สถานที่กักเก็บน้ำ	ในหัวข้อสถานที่กักเก็บน้ำที่ปรากฏในเอกสารแนบท้ายคำขออนุญาตใช้น้ำ พบว่ามีเนื้อหาหลักที่ระบุให้จัดทำแผนผังสถานที่กักเก็บน้ำ อย่างไรก็ตาม เอกสารดังกล่าวไม่ได้จัดให้มีช่องว่างหรือพื้นที่สำหรับเพิ่มเติมแผนผังหรือแบบแสดงรายละเอียดข้อมูลโดยตรง ส่งผลให้เกิดความไม่ชัดเจนต่อผู้กรอกเอกสารในกระบวนการแสดงข้อมูลดังกล่าว ลักษณะของปัญหานี้ชี้ให้เห็นถึงข้อจำกัดในโครงสร้างเอกสาร ซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อความถูกต้องและครบถ้วนของข้อมูลของผู้ขออนุญาตจัดทำ รวมถึงความสะดวกในการตรวจสอบข้อมูลของเจ้าหน้าที่ผู้พิจารณา	การปรับปรุงโครงสร้างเอกสารให้มีพื้นที่สำหรับการแนบหรือเพิ่มเติมแผนผังอย่างชัดเจน อาจช่วยลดปัญหาความไม่ชัดเจนดังกล่าว และส่งเสริมให้กระบวนการจัดทำ และตรวจสอบเอกสารมีความเป็นระบบและมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น
ข้อที่ 9 แผนจัดการน้ำที่กักเก็บไว้เมื่อเกิดสภาวะน้ำแล้ง และ ข้อ 10 แผนจัดการน้ำที่กักเก็บไว้เมื่อเกิดสภาวะน้ำท่วม	ในข้อที่ 9 ของแบบฟอร์มแนบท้ายคำขออนุญาตใช้น้ำ พบว่าไม่มีพื้นที่สำหรับการกรอกข้อมูลโดยตรง และมีการระบุรายละเอียดคำอธิบายพร้อมตัวอย่างที่มีความซับซ้อน ซึ่งอาจก่อให้เกิดความเข้าใจผิดในกลุ่มผู้ขออนุญาตว่ามีการจัดทำแผนบริหารจัดการน้ำมาให้แล้วในแบบฟอร์ม ส่งผลให้ผู้ขออนุญาตไม่ได้จัดทำข้อมูลเพิ่มเติมในส่วนนี้ ปัญหาดังกล่าวส่งผลให้แผนบริหารจัดการน้ำที่จำเป็นต้องมีการพิจารณาคำขอไม่ครบถ้วน และนำไปสู่ความล่าช้าในการอนุมัติ เนื่องจากต้องมีการส่งกลับไปปรับแก้ข้อมูลในคำขอ ข้อสังเกตนี้สะท้อนถึงความสำคัญของการออกแบบแบบฟอร์มที่ชัดเจนและสอดคล้องกับวัตถุประสงค์การใช้งาน การเพิ่มพื้นที่ที่เหมาะสมสำหรับการกรอกข้อมูล และการปรับปรุงคำอธิบายให้กระชับและชัดเจน จะช่วยลดความคลุมเครือและป้องกันความเข้าใจผิด ซึ่งจะส่งผลต่อความรวดเร็วในกระบวนการพิจารณาอนุญาตใช้น้ำ	จากปัญหาที่พบในข้อที่ 9 ของแบบฟอร์มปัจจุบันไม่มีพื้นที่สำหรับกรอกข้อมูลโดยตรง และมีคำอธิบายที่ซับซ้อนจนเกิดความเข้าใจผิด ส่งผลให้แผนบริหารจัดการน้ำไม่ครบถ้วนและต้องปรับแก้เอกสาร จึงเสนอแนะแนวทางปรับปรุง ดังนี้ - เพิ่มพื้นที่เฉพาะสำหรับกรอกข้อมูลแผนบริหารจัดการน้ำ พร้อมระบุหัวข้อและโครงสร้างที่ชัดเจน เช่น การเตรียมข้อมูล วิธีการใช้น้ำ และตารางประเมินปริมาณน้ำ - ปรับปรุงคำอธิบายให้กระชับ ใช้ภาษาที่เข้าใจง่าย ลดความซับซ้อน และเพิ่มคำแนะนำที่ชัดเจนว่าผู้ขออนุญาตต้องจัดทำข้อมูลเพิ่มเติม - การปรับปรุงดังกล่าวจะช่วยลดความคลุมเครือ เพิ่มความครบถ้วนของแผนบริหารจัดการน้ำ และลดระยะเวลาในการแก้ไขเอกสาร ส่งผลให้กระบวนการพิจารณาคำขอมมีประสิทธิภาพมากขึ้น - ระยะเวลาในการปรับแก้เอกสาร อันจะช่วยให้กระบวนการพิจารณาคำขออนุญาตใช้น้ำมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น จากข้อเสนอแนะข้างต้น ที่ปรึกษาได้เสนอแนะร่างแบบฟอร์มในการจัดทำแผนบริหารจัดการน้ำ เพื่อให้ผู้ขออนุญาตเข้าใจ และสามารถจัดทำแผนบริหารจัดการน้ำเพื่อประกอบในใบคำขอได้สะดวกขึ้น

ดาวน์โหลดเอกสาร